

stuk **1647** (2011-2012) – Nr. 1
ingediend op 1 juni 2012 (2011-2012)

Ontwerp van decreet

houdende instemming met

- 1° de overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Bondsrepubliek Duitsland tot voorkoming van dubbele belasting en tot regeling van sommige andere aangelegenheden inzake belastingen van inkomen en van vermogen met inbegrip van de ondernemingsbelasting en de grondbelastingen, en van het slotprotocol, ondertekend te Brussel op 11 april 1967, zoals gewijzigd door de aanvullende overeenkomst, ondertekend te Brussel op 5 november 2002, en door het protocol, ondertekend te Brussel op 21 januari 2010;
- 2° het protocol tot wijziging van de overeenkomst en het slotprotocol, zoals gewijzigd, vermeld onder 1°, ondertekend te Brussel op 21 januari 2010

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	11
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	15
Advies van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen	19
Advies van de Raad van State	31
Ontwerp van decreet	41
Bijlagen:	
– Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Bondsrepubliek Duitsland tot voorkoming van dubbele belasting en tot regeling van sommige andere aangelegenheden inzake belastingen van inkomen en van vermogen met inbegrip van de ondernemingsbelasting en de grondbelastingen.....	47
– Aanvullende overeenkomst bij de overeenkomst van 11 april 1967 en bij diens slotprotocol.....	69
– Protocol tot wijziging van de overeenkomst en het slotprotocol	71

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

1. Algemeen kader

1.1. De strijd tegen de belastingparadijzen en de schadelijke belastingpraktijken

In 1996 constateerden de lidstaten van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) de noodzaak van toezicht op de fiscale gevolgen van de geleidelijke liberalisering van de internationale handel en investeringen. Als de toenemende mobiliteit van kapitalen een onbetwistbare rol heeft gespeeld in de economische groei, heeft zij immers ook de belastingstelsels van de verschillende staten tegen elkaar uitgespeeld. Die concurrentie heeft geleid tot een opbod bij het invoeren van stimuleringsmaatregelen en tot de bloei van belastingparadijzen.

Deze toestand zorgde voor een verstoring van het evenwicht op het vlak van investeringsbeslissingen die in het algemeen schadelijk is voor de begroting van de meeste landen. De lidstaten belastten de OESO er dan ook mee om maatregelen uit te werken om die verstoring tegen te gaan.

Op grond van dat mandaat heeft de OESO in 1998 een rapport voorgelegd waarin de criteria zijn vastgelegd die kenmerkend zijn voor belastingparadijzen en schadelijke belastingpraktijken. Dit rapport bevatte aanbevelingen tot het invoeren van een reeks unilaterale, bilaterale of multilaterale maatregelen om die stelsels en die praktijken op een gecoördineerde wijze te kunnen bestrijden. Bij die maatregelen hoorden met name ook het opheffen van de bepalingen die de toegang van de belastingdiensten tot bankgegevens beperkten en een intensievere en doeltreffender aanwending van de procedures voor internationale administratieve bijstand.

In 2000 verklaarde het Comité voor Fiscale Zaken van de OESO dat alle lidstaten aan hun belastingadministraties toegang tot bankgegevens moesten verlenen met het oog op de uitwisseling daarvan met hun verdragspartners. De lidstaten kregen ook nog andere aanbevelingen, meer bepaald het verbod op anonieme bankrekeningen of de verplichting om inlichtingen uit te wisselen in die gevallen waarin de aangezochte staat de gevraagde inlichtingen niet nodig heeft voor de toepassing van zijn eigen belastingwetgeving. De initiatieven die de lidstaten (en de staten die het statuut van waarnemer hebben) namen, werden onderworpen aan een gedetailleerd onderzoek waarover de OESO in 2003 en 2007 rapporten publiceerde.

1.2. Opbouw van het internationale proces met focus op de uitwisseling van inlichtingen in fiscale aangelegenheden

In 2002 werkte het 'Global Forum' inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen een modelverdragstekst uit die beperkt blijft tot de uitwisseling van inlichtingen in fiscale aangelegenheden. Het Global Forum pleit voor het sluiten van overeenkomsten conform de beginselen die in dat modelverdrag zijn opgenomen. De uitwisseling van bankgegevens is één van die beginselen. Sinds 2006 wordt in een jaarlijks rapport verslag uitgebracht over de vooruitgang die de landen die actief zijn in het forum, maakten.

Als gevolg van die acties werd tevens een paragraaf 5 ingevoegd in artikel 26 van de OESO-modeltekst. Op grond van dat artikel 26 is een staat in principe niet verplicht om inlichtingen te verstrekken die ingevolge zijn wetgeving niet kunnen worden verkregen. De nieuwe paragraaf 5 wijkt af van dit beginsel en laat een staat niet toe het verstrekken

van inlichtingen te weigeren enkel en alleen omdat die inlichtingen in het bezit zijn van een bank. Samen met Luxemburg, Oostenrijk en Zwitserland maakte België voorbehoud bij deze nieuwe bepaling.

1.3. De aansluiting van België bij het internationale proces

België aanvaardde om in het dubbelbelastingverdrag met de Verenigde Staten (VS), dat het op 27 november 2006 ondertekende, een bepaling op te nemen die analoog is aan artikel 26, paragraaf 5. De wet van 3 juni 2007 houdende goedkeuring van die overeenkomst staat toe dat de Belgische administratie, in afwijking van artikel 318 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen (WIB), een belasting vestigt ten laste van een Belgische belastingplichtige op grond van inlichtingen die de Amerikaanse administratie heeft ingewonnen bij een Amerikaanse bank.

Onmiddellijk na het sluiten van de overeenkomst met de VS heeft België vanaf januari 2007 binnen de internationale instanties zoals de OESO, de Europese Unie (EU) en de Verenigde Naties (VN), laten weten dat het bereid was om geval per geval met andere staten te onderhandelen over een verdragsbepaling die gelijkaardig was aan die overeengekomen met de VS. Op deze aanzet van België is geen enkel initiatief van verdragspartners gevolgd. In de versie van 2008 van het OESO-modelverdrag heeft België bovendien vastgehouden aan zijn principiële voorbehoud, maar het heeft duidelijk aangegeven dat het bereid was om, geval per geval, een bepaling te aanvaarden met betrekking tot het uitwisselen van bankgegevens.

België sloot zich in maart 2009 volledig aan bij de regels inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen die binnen de OESO werden uitgewerkt.

1.4. Versnelling van het proces

De Groep van de twintig belangrijkste economieën (G-20) bevestigde op 2 april 2009 de nood aan transparantie en internationale samenwerking in belastingzaken en dreigde met sancties tegen de staten die terughoudend zijn om zich aan te sluiten bij het OESO-model. De staten die deel uitmaken van het Global Forum inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen, werden over drie lijsten verdeeld, in functie van de vooruitgang die elk van hen had geboekt bij het invoeren van het OESO-model. België stond op de ‘grijze lijst’ van landen die het model nog niet op een voldoende manier gebruiken.

Teneinde van de zogenaamde ‘grijze lijst’ te verdwijnen, voerde België sinds maart 2009 zijn inspanningen op om zo snel mogelijk internationale overeenkomsten te sluiten die de uitwisseling van bankgegevens mogelijk moeten maken. Dankzij die inspanningen ondertekende België op zeer korte tijd twaalf overeenkomsten, waaronder het voorliggende protocol met Duitsland, die voorzien in een administratieve bijstand volgens de eisen van het OESO-model. Daardoor is België sinds 17 juli 2009 opgenomen in de ‘witte lijst’ met staten die het model van de OESO reeds wezenlijk gebruiken.

Sinds 2009 heeft België een veertigtal nieuwe dubbelbelastingverdragen, protocollen en TIEA's ondertekend om de uitwisseling van bankgegevens mogelijk te maken (TIEA: Tax Information Exchange Agreement). Dit brengt het totaal op ongeveer negentig dubbelbelastingverdragen waarin bepalingen zijn opgenomen die voorzien in de uitwisseling van inlichtingen.

1.5. De beleidsmatige en juridische context in de Europese Unie

Op het vlak van de administratieve bijstand in fiscale aangelegenheden, heeft de Raad van de Europese Unie twee richtlijnen aangenomen.

Richtlijn 77/799/EEG van 19 december 1977 die betrekking heeft op de wederzijdse bijstand tussen de bevoegde autoriteiten van de lidstaten op het vlak van de directe belastingen.

gen, bepaalt in principe dat de lidstaten verplicht zijn om alle inlichtingen uit te wisselen die hen van nut kunnen zijn voor een juiste vaststelling van de belastingschuld op het gebied van de belastingen naar het inkomen en het vermogen. Die verplichting geldt evenwel slechts voor de lidstaten wanneer de inlichtingen waarvan de mededeling wordt gevraagd, kunnen worden verkregen op grond van hun binnenlandse wetgeving. Richtlijn 77/779/EEG is momenteel aan herziening toe. Op 2 februari 2009 stelde de Europese Commissie een ontwerp van richtlijn voor om de geldende richtlijn te vervangen en er tegelijkertijd het OESO-model in op te nemen. Haar voorstel werd intussen goedgekeurd en de nieuwe richtlijn zal op 1 januari 2013 in werking treden. Deze richtlijn somt alle inkomsten en vermogensbestanddelen op die vallen onder een automatische gegevensuitwisseling. De EU-lidstaten zullen zich niet langer kunnen verschuilen achter hun bankgeheim om te weigeren gevraagde inlichtingen te verstrekken.

Richtlijn 2003/48/EG van 3 juni 2003 betreft de belastingheffing op inkomsten uit spaargelden in de vorm van rentebetaling (de ‘Spaarrichtlijn’). Het doel van die richtlijn is te verzekeren dat de intrest die in een lidstaat wordt toegekend aan uiteindelijk gerechtigden die natuurlijke personen zijn en die hun fiscale woonplaats in een andere lidstaat hebben, daadwerkelijk overeenkomstig het intern recht van laatstgenoemde lidstaat worden belast. De richtlijn raadt aan om daartoe een beroep te doen op de automatische uitwisseling van inlichtingen.

De Europese Commissie nam op 28 april 2009 een mededeling aan waarin de maatregelen worden geïnventariseerd die de lidstaten moeten nemen ter bevordering van goed bestuur in belastingzaken. Die maatregelen hebben betrekking op het verbeteren van transparantie en de uitwisseling van inlichtingen en het voortgaan op de weg van eerlijke concurrentie in belastingzaken.

Het blijft dus noodzakelijk dat België met de andere EU-lidstaten een akkoord sluit inzake de uitwisseling van inlichtingen in belastingzaken, uitgebreid tot bankgegevens, zodra dat zulk akkoord elke categorie van belastingen, van inkomsten en van belastingplichtigen behelst, en dat het snel kan worden toegepast.

1.6. De beleidsmatige en juridische context in België qua uitwisselen van inlichtingen

De federale overheid had de voorbije jaren de intentie om de oneigenlijke gewestbelastingen binnen de werkingssfeer van artikel 26 van het basisverdrag van 1967 te brengen, maar enkel voor zover de federale overheid nog altijd instaat voor de inning ervan. Buiten de werkingssfeer van dit artikel 26, dat door het protocol van 2010 wordt vervangen, zouden dan de oneigenlijke gewestbelastingen vallen, waarvan een gewest de inning al heeft overgenomen, of de eigenlijke gewestbelastingen. De federale overheid koos voor die aanpak, om haar controleopdracht in de best mogelijke omstandigheden te kunnen vervullen. Uitgaande van die focus, heeft de federale overheid de voorliggende verdragstekst onderhandeld en ondertekend, zonder de medewerking van de gemeenschappen en de gewesten.

Een reeks adviezen van de Raad van State, afdeling Wetgeving, in 2010 verstrekt aan de federale overheid, heeft echter gesteld dat indien in het protocol of het avonant ook gewag wordt gemaakt van “belastingen van elke soort en benaming die worden geheven door of ten behoeve van de overeenkomstsluitende staten”, deze bepaling niet alleen is beperkt tot federale belastingen of oneigenlijke gewestbelastingen die nog altijd door de federale overheid worden geïnd. Deze bepaling kan volgens de Raad van State eveneens slaan op deelstaatbelastingen die door de deelstaten zelf worden geïnd.

2. Het dubbelbelastingverdrag tussen België en Duitsland

In het op 24 september 1956 ondertekende verdrag met betrekking tot de correctie van de Belgisch-Duitse grens en tot de regeling van diverse vraagstukken betreffende beide lan-

den, hebben België en Duitsland uiting gegeven aan hun voornemen zo spoedig mogelijk een overeenkomst ter vermijding van dubbele belasting te sluiten.

Beide landen vatten in mei 1957 technische besprekingen aan, maar door verschillen tussen hun fiscale wetgevingen en uiteenlopende opvattingen over de aan te wenden methodes om dubbele belasting te vermijden, kon de parafering pas in april 1962 plaatsvinden. Wegens de inwerkingtreding van de Belgische wet van 20 november 1962 houdende hervorming van de inkomstenbelastingen waren aanpassingen aan de gearafeerde verdrags tekst noodzakelijk. De opstelling van het gewijzigde verdrag liep eveneens vertraging op, enerzijds door het feit dat de administratie de in werking getreden dubbelbelastingverdragen diende aan te passen aan de nieuwe wetgeving en anderzijds door de wet van 15 juli 1966 tot wijziging van het Wetboek van Inkomstenbelastingen.

De ondertekening van de Belgisch-Duitse overeenkomst tot voorkoming van dubbele belasting inzake belastingen van inkomen en vermogen, met inbegrip van de ondernemingsbelasting en de grondbelastingen, vond uiteindelijk plaats op 11 april 1967. Deze overeenkomst beantwoordde aan een behoefte. De afschaffing van de dubbele belasting bleek inderdaad een dwingende noodzakelijkheid. Afgezien van de wederzijdse beïnvloeding van de nationale economieën binnen de Europese Economische Gemeenschap (EEG), vereiste de steeds snellere ontwikkeling van de bilaterale betrekkingen tussen België en Duitsland dat de belemmeringen van fiscale aard voor het vrije verkeer van personen, diensten en kapitalen zouden worden opgeheven.

De slotonderhandelingen werden vergemakkelijkt dank zij de toepassing van het OESO-modelverdrag dat in 1963 werd gepubliceerd. De overeenkomst is vrij gelijklopend met dat modelverdrag. Enkele aanpassingen waren noodzakelijk wegens sommige bijzonderheden van de belastingstelsels van beide staten en het streven naar evenwicht in de wederzijdse toegevingen.

Een bij de overeenkomst gevoegd slotprotocol verduidelijkt de in de overeenkomst neergelegde regels.

De overeenkomst is op 30 juli 1969 in werking getreden.

3. Het ontstaan van het protocol

De onderhandelingen vonden plaats op verzoek van België. Zij volgden op een beslissing van de Federale Regering om aansluiting te vinden bij de internationale normen inzake transparantie en gegevensuitwisseling. Op 2 april 2009 bezorgde België een eerste voorstel van protocol aan de Duitse partner. Op 8 mei 2009 deed Duitsland een tegenvoorstel. De beide partijen ontmoetten elkaar in Brussel op 18 mei 2009. Aan het einde van hun vergadering paraferden zij de ontwerp tekst.

4. Inhoud van het protocol

Het protocol regelt de uitwisseling van inlichtingen in bankzaken. Het wijzigt artikel 26 van de overeenkomst van 1967 en voegt in het slotprotocol een nieuw nummer 15a in dat betrekking heeft op dat artikel 26.

Het oorspronkelijke Belgische voorstel werd op een aantal punten geamendeerd.

5. Belang voor Vlaanderen

De protocollen en avenanten tot wijziging van dubbelbelastingverdragen handelen over het geheel van gewestbelastingen, dit wil zeggen zowel die welke zijn vermeld in de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten, als die welke de gewesten heffen op grond van de fiscale autonomie die artikel

170, §2, van de Grondwet hen toekent. Vermits er in artikel 1 van het protocol sprake is van “belastingen van elke soort en benaming”, behoren ook de belastingen die worden geheven door de gemeenschappen op basis van de grondwettelijke autonomie inzake fiscaliteit daartoe.

Voor de vestiging van sommige belastingen die de gewesten zelf heffen, zou het nodig kunnen zijn inlichtingen van andere staten te verkrijgen.

II. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Het protocol telt drie artikelen.

Artikel I wijzigt artikel 26 van de overeenkomst over de uitwisseling van inlichtingen. De nieuwe tekst stemt grotendeels overeen met artikel 26 van de OESO-modeltekst.

Paragraaf 1 maakt het mogelijk om inlichtingen uit te wisselen die relevant zijn voor de uitvoering van de verdragsbepalingen en voor de toepassing van de nationale wetgeving met betrekking tot belastingen van elke soort of benaming die worden geheven door of ten behoeve van de overeenkomstsluitende staten. Voor Duitsland betreft het ook belastingen die worden geheven voor een Land of een van de staatkundige onderdelen of plaatselijke gemeenschappen daarvan.

Paragraaf 2 regelt de geheimhoudingsverplichting en het gebruik van de verkregen inlichtingen dat aan bepaalde voorwaarden is verbonden. Inlichtingen mogen toch voor andere doeleinden worden gebruikt indien de wetgeving van de overeenkomstsluitende staten daarin voorziet en indien de bevoegde overheid van de aangezochte staat de toestemming geeft. Het gebruik voor andere doeleinden zonder voorafgaande toestemming is enkel toegestaan wanneer dat noodzakelijk is om te voorkomen dat een natuurlijke persoon gevaar loopt of om aanzienlijke activa te beschermen.

Volgens paragraaf 3 mogen de bepalingen in geen geval aldus worden uitgelegd dat zij een overeenkomstsluitende staat verplichten afwijkende administratieve maatregelen te treffen, inlichtingen te verstrekken die niet verkrijgbaar zijn volgens de wetgeving of in de normale gang van de administratieve werkzaamheid of die een handels-, bedrijfs-, nijverheids- of beroepsgeheim of een handelswerkwijze zouden onthullen of in strijd zijn met de openbare orde.

Paragraaf 4 stelt dat de aangezochte staat de beschikbare middelen moet aanwenden om de inlichtingen te verkrijgen, zelfs al heeft hij die inlichtingen niet nodig voor zijn eigen belastingdoeleinden. De verplichting is onderworpen aan beperkingen, maar het verstrekken van inlichtingen mag niet worden geweigerd omdat de betrokken staat er geen binnenslands belang bij heeft. Deze paragraaf brengt voor België geen nieuwe verplichtingen mee omdat de Belgische praktijk reeds overeenstemt met die regel.

Volgens paragraaf 5 mag het feit dat informatie in het bezit is van een bank, een andere financiële instelling, een trust of een zaakwaarnemer geen reden zijn om inlichtingen niet te verstrekken. In de Nederlandse vertaling van de verdragstekst moet men de term ‘zaakwaarnemer’ lezen als ‘trustee’ en de woordengroep ‘eigendomsbelangen in een persoon’ als ‘eigendomsrechten van een persoon’.

Paragraaf 6 verleent de belastingadministratie van de aangezochte staat de bevoegdheid om te vragen inlichtingen bekend te maken en om een onderzoek en verhoren in te stellen.

Paragraaf 7 bepaalt dat straffen waarin de aangezochte staat voorziet voor het weigeren om inlichtingen bekend te maken, van toepassing zijn alsof de verplichting om inlichtingen te verstrekken voorzien is door de binnenlandse belastingwetgeving.

Paragraaf 8 biedt de aangezochte staat de mogelijkheid om uitvoeringsmaatregelen te nemen tegen een persoon die weigert inlichtingen te verstrekken of nalaat die inlichtingen binnen de vereiste termijn te verstrekken.

Paragraaf 9 stelt dat de bevoegde overheid van een overeenkomstsluitende staat op verzoek van de andere staat inlichtingen verstrekt in de vorm van getuigenverklaringen en afschriften van onbewerkte oorspronkelijke documenten.

Paragraaf 10 geeft vertegenwoordigers van de aanzoekende staat de toelating om op het grondgebied van de aangezochte staat personen te ondervragen en onderzoeken te verrichten.

Artikel II voegt in het slotprotocol bij het verdrag van 1967 een nieuw nummer 15a in.

Volgens paragraaf 1 zal voor de toepassing van artikel 26 gebruik worden gemaakt van de OESO-commentaar die bestaat op het moment dat het protocol in werking treedt.

Paragraaf 2 stelt dat wanneer de aanzoekende staat bevestigt dat de gevraagde inlichtingen “naar verwachting relevant” zijn voor de in artikel 26 vermelde doeleinden, de aangezochte staat die bevestiging aanneemt.

Paragraaf 3 bepaalt dat de gevraagde inlichtingen ook “naar verwachting relevant” zijn wanneer zij worden gevraagd om nog onbekende belastingzaken op het spoor te komen en te onderzoeken.

Paragraaf 4 somt aanvullende bepalingen op die van toepassing zijn wanneer inlichtingen worden verstrekt die betrekking hebben op een persoon. Die ontvangende overheid mag de inlichtingen enkel gebruiken voor het gespecificeerde doel. De verstreckende overheid moet ervoor zorgen dat de gegevens correct en relevant zijn, en in verhouding staan tot het doel waarvoor ze worden verstrekt. De betrokken persoon wordt op de hoogte gebracht van de inzameling van gegevens. De ontvangende overheid is verantwoordelijk tegenover iedereen die onrechtmatig wordt geschaad door verstrekte inlichtingen. De verzamelde informatie moet worden vernietigd wanneer zij niet langer nodig is voor het doel waarvoor zij is verstrekt. De verstreckende en ontvangende overheden moeten gegevens die betrekking hebben op een persoon, officieel registreren en beschermen tegen onbevoegde toegang, wijziging en bekendmaking.

Artikel III bepaalt dat het protocol in werking treedt op de datum van de laatste kennisgeving waarbij de ene partij aan de andere partij meldt dat haar interne procedure is beëindigd. De bepalingen van het protocol vinden toepassing op belastbare tijdperken die aanvangen op of na 1 januari 2006 voor wat strafrechtelijke fiscale aangelegenheden betreft, en op belastbare tijdperken die aanvangen op of na 1 januari 2010 voor andere fiscale zaken. Het protocol vormt een integrerend deel van de overeenkomst en blijft van kracht zolang de overeenkomst zelf van toepassing is.

III. PROCEDUREVERLOOP

1. Ondertekening en gemengde aard van het protocol

De ondertekening van het protocol vond plaats in Brussel op 21 januari 2010.

Verscheidene adviezen van de Raad van State, afdeling Wetgeving, over een ontwerp van federale instemmingswet, stellen dat protocollen en avenanten tot wijziging van dubbelbelastingverdragen de bevoegdheden raken van de gemeenschappen en de gewesten.

Tijdens zijn vergadering van 26 oktober 2010 legde de Werkgroep Gemengde Verdragen (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid (ICBB), het gemengde karakter van het protocol vast. Zowel de federale staat als de gewesten en de gemeenschappen worden bevoegd geacht, aangezien alle belastingen die zij heffen nu of later onder het protocol vallen.

Ingevolge de beslissing van de ICBB van 9 juli 2008 worden de leden van de ICBB geacht met de in de WGV bereikte consensus in te stemmen, behoudens bezwaar binnen de dertig dagen na de notificatie van het verslag aan hen. In een brief d.d. 20 januari 2011 deelde de voorzitter van de ICBB mee dat geen enkel bezwaar werd geformuleerd. De ICBB heeft de consensus in de WGV dus stilzwijgend bekrachtigd en die bijgevolg uitvoerbaar gemaakt.

Duitsland keurde het protocol reeds goed bij de wet van 15 november 2010.

2. Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)

De SERV heeft per brief van 18 januari 2012 laten weten geen advies uit te brengen wegens de te beperkte sociaaleconomische impact voor Vlaanderen.

3. Advies van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV)

De SARiV bracht op 9 februari 2012 zijn advies uit. De raad gaat akkoord met de ontwerpen van decreet.

De adviesraad vroeg evenwel dat er wordt toegezien op een correcte toepassing van de bevoegdheidsverdeling inzake dubbelbelastingverdragen. In dat verband kan de Vlaamse Regering mededelen dat de federale overheid zich heeft geëngageerd om voortaan het samenwerkingsakkoord gemengde verdragen toe te passen op deze categorie van gemengde fiscale verdragen. Dit gebeurt effectief sinds het najaar 2010 via intrafederaal overleg in werkgroepen, onder voorzitterschap van de Federale Overheidsdienst (FOD) Financiën, respectievelijk onder dat van de FOD Buitenlandse Zaken als voorbereiding op de raadpleging van de leden van de ICBB.

Verder vroeg de raad om een samenwerkingsakkoord te sluiten met de federale overheid over de uitvoering van deze verdragen. De FOD Financiën heeft inmiddels reeds initiatief genomen om een samenwerkingsakkoord inzake internationale bijstand in fiscale zaken uit te werken. De gesprekken hierover zijn lopende.

4. Advies van de Raad van State

De Raad van State merkt in zijn advies van 27 maart 2012 (kenmerk 51.052/1) op dat niet enkel met het protocol van 24 juni 2009 moet worden ingestemd, maar ook met de overeenkomst van 1967, met het slotprotocol, aangevuld met de overeenkomst van 2002, die door het protocol wordt gewijzigd. Deze verdragen kunnen volgens de Raad van State niet los van elkaar worden gelezen, hoewel men deze teksten toch niet volledig bij elkaar kan voegen. Daarom verzoekt de Raad van State in het ontwerp van decreet tevens de overeenkomst op te nemen, naast het protocol, zoals hij aangeeft.

De Raad van State stelt nochtans dat de overeenkomst van 1967 geen gemengd verdrag is. Daarom is de Vlaamse Regering van mening dat deze opmerking van de Raad een leegstevige kwestie is, die op het vlak van de rechtszekerheid een bijdrage levert. De Vlaamse Regering heeft bijgevolg het ontwerp van instemmingsdecreet gewijzigd, in de zin aangegeven door de Raad van State.

De Raad van State stelde in zijn advies ook de vraag wie in België uitvoering zal moeten geven aan een verzoek om inlichtingen uitgaande van een verdragsstaat. Gezien het om een gemengd verdrag gaat, kan onder 'bevoegde autoriteit', niet enkel de federale minis-

ter van Financiën worden verstaan, maar kan het ook om de deelstatelijke minister van Financiën gaan. De raad beveelt daarom aan om op intern-Belgisch vlak te voorzien in een coördinatiemechanisme en -orgaan, zodat de bevoegde autoriteiten van andere partijen bij het verdrag weten tot wie een verzoek om inlichtingen moet worden gericht en de federale staat, de gemeenschappen en de gewesten onderling kunnen uitmaken op welke wijze gevolg wordt gegeven aan een concreet verzoek. De Raad van State stelt voor om daarover een samenwerkingsakkoord in de zin van artikel 92bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen te sluiten.

De Vlaamse Regering verwijst in dit verband naar haar antwoord op het advies van de SARiV, namelijk dat er reeds gesprekken lopen over zulk nieuw samenwerkingsakkoord.

Verder merkt de raad op dat artikel 26, §7, van het dubbelbelastingverdrag het heeft over “straffen waarin de nationale wetgeving van de aangezochte staat voorziet voor iemand die nalaat om inlichtingen te geven”. In het kader van het legaliteitsbeginsel, vroeg zij deze bepalingen te preciseren.

Wat dat betreft, verwijst de Vlaamse Regering naar de strafbepalingen in hoofdstuk X van titel VII (Vestiging en Invordering) van het WIB zelf, zoals dat geldt voor de onroerende voorheffing, evenals de artikelen 220-224 van het Strafwetboek betreffende de strafbepalingen in verband met valse getuigenis en valse verklaringen.

Tot slot merkt de raad op dat artikel 26, §8, van het dubbelbelastingverdrag stelt dat de staat “gepaste uitvoeringsmaatregelen” mag nemen tegen personen die weigeren om inlichtingen te verstrekken. Hij vraagt zich af wat daaronder moet worden verstaan, naast de kortgedingprocedures.

Aangezien artikel 26, §8, van dit verdrag verder gaat door te stellen dat “die persoon kan worden verplicht die inlichtingen te geven op straffe van de burgerlijke of strafrechtelijke straffen waarin de wetgeving van de aangezochte staat voorziet”, kan volgens de Vlaamse Regering ook hier worden volstaan met een verwijzing naar de bovenvermelde strafbepalingen.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk,
Ruimtelijke Ordening en Sport,

Philippe MUYTERS

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP

Ontwerp van decreet houdende instemming met het protocol, ondertekend te Brussel op 21 januari 2010, tot wijziging van de overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Bondsrepubliek Duitsland tot voorkoming van dubbele belasting en tot regeling van sommige andere aangelegenheden inzake belastingen van inkomen en van vermogen met inbegrip van de ondernemingsbelasting en de grondbelastingen, en van diens slotprotocol, ondertekend te Brussel op 11 april 1967, zoals gewijzigd door de aanvullende overeenkomst ondertekend te Brussel op 5 november 2002

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid en de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en een gewestaangelegenheid.

Art. 2. Het protocol, ondertekend te Brussel op 21 januari 2010, tot wijziging van de overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Bondsrepubliek Duitsland tot voorkoming van dubbele belasting en tot regeling van sommige andere aangelegenheden inzake belastingen van inkomen en van vermogen met inbegrip van de ondernemingsbelasting en de grondbelastingen, en van diens slotprotocol, ondertekend te Brussel op 11 april 1967, zoals gewijzigd door de aanvullende overeenkomst ondertekend te Brussel op 5 november 2002, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk,
Ruimtelijke Ordening en Sport,

Philippe MUYTERS

ADVIES
VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

De heer Philippe Muylers
Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke
Ordering en Sport
Phoenixgebouw
Koning Albert II-laan 19
1210 Brussel

contactpersoon
Joris Bastiaensen
jbastiaensen@serv.be

ons kenmerk
SERV_BR_20120118_dubbele belasting EU_jbit

Brussel
18 januari 2012

**Advies over het de wijzigingen van belastingverdragen met Duitsland, Frankrijk,
Luxemburg, Nederland en Verenigd Koninkrijk**

Mijnheer de Minister,

De Raad van de SERV heeft heden beslist om geen advies uit te brengen over het voorontwerp van decreet tot instemming met de wijzigingen van de verdragen tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belastingen naar inkomen en naar het vermogen, tussen België en respectievelijk Duitsland, Frankrijk, Luxemburg, Nederland en het Verenigd Koninkrijk. De reden hiervoor is de beperkte sociaal-economische impact voor Vlaanderen.

Hoogachtend,

Pieter Kerremans
Administrateur-generaal

Karel van Eetvelt
Voorzitter

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
Wetstraat 34-36 • 1040 Brussel • T +32 2 209 0111 • F +32 2 217 70 08 • info@serv.be • www.serv.be

ADVIES
VAN DE STRATEGISCHE ADVIESRAAD INTERNATIONAAL VLAANDEREN

Flemish Foreign Affairs Council

**ADVIES OVER DE ONTWERPEN VAN
INSTEMMINGSDECREET MET DE WIJZIGINGEN VAN DE
DUBBELBELASTINGVERDRAGEN TUSSEN BELGIË EN
RESPECTIEVELIJK DUITSLAND, FRANKRIJK,
LUXEMBURG, NEDERLAND EN HET VERENIGD
KONINKRIJK**

Advies 2012/2

9 februari 2012

Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen, Boudewijnlaan 30 bus 81, 1000 Brussel
Tel.: + 32 2 553 01 81, E-mail: sariv@iv.vlaanderen.be, <http://www.sariv.be>

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	23
2. Achtergrond.....	23
3. Inhoud van de overeenkomsten	25
3.1. Algemeen.....	25
3.2. Het protocol bij het DBV met Duitsland.....	25
3.3. Het avenant bij het DBV met Frankrijk.....	25
3.4. Avenant en de bijgevoegde briefwisseling bij het DBV met Luxemburg	26
3.5. Dubbelbelastingverdrag en Protocol met Nederland	26
3.6. Protocol bij het DBV met het Verenigd Koninkrijk van Groot Brittannië en Noord-Ierland ...	27
4. Aandachtspunten voor Vlaanderen	27
5. Conclusie	29

1. INLEIDING

Tijdens haar vergadering van 9 december 2011 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan de ontwerpen van decreet tot instemming met de wijzigingen van de verdragen tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, tussen België en respectievelijk Duitsland (2010), Frankrijk (2009), Luxemburg (2009), Nederland (2009) en het Verenigd Koninkrijk (2009). Zij vroeg de minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport het advies van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (hierna: “de Raad”) in te winnen. Na bespreking op zijn vergadering van 2 februari 2012 keurde de Raad dit advies goed. De nota aan de Vlaamse Regering vermeldt dat de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) ook om advies wordt gevraagd. Vanuit zijn coördinerende opdracht inzake internationale verdragen nam de Raad contact op met de SERV, maar die deelde mee dat zijn dagelijks bestuur beslist heeft om hierover geen advies uit te brengen.

De Raad kreeg nagenoeg op hetzelfde tijdstip vier adviesaanvragen met betrekking tot internationale overeenkomsten die handelen over samenwerking inzake fiscaliteit. In zijn advies 2012/1 gaat hij in op het Verdrag inzake wederzijdse administratieve bijstand. De Raad verwijst naar voornoemd advies voor een achtergrondschets van de internationale samenwerking inzake belastingaangelegenheden. In onderhavig advies gaat hij dieper in op de problematiek van overeenkomsten tot vermijden van dubbelbelasting. Dit advies zal het referentiekader vormen voor toekomstige adviezen over gelijkaardige overeenkomsten.

2. ACHTERGROND

De toenemende mobiliteit van kapitaal bracht naast economische groei tevens concurrentie tussen belastingstelsels van verschillende landen teweeg. Door internationale fiscale samenwerking probeert men de strijd aan te gaan met belastingparadijzen en schadelijke belastingpraktijken. Deze internationale fiscale samenwerking steunt grotendeels op dubbelbelastingverdragen (hierna: “DBV’s”). Deze zijn in grote mate gebaseerd op het modelverdrag dat door het OESO-Comité van Fiscale Zaken in 1963 en 1977 werd opgesteld en later nog verschillende keren werd gewijzigd.¹ Dit model wil staten aansporen om verdragen af te sluiten naar zijn voorbeeld om internationale dubbele belasting, zowel op het inkomen als op het vermogen, te vermijden. België sloot op basis hiervan ongeveer 90 bilaterale akkoorden.² Naast de regeling van de heffingsbevoegdheid van de verdragspartners bevatten deze DBV’s procedurele bepalingen die de internationale fiscale samenwerking organiseren. Belangrijk hierbij is de mogelijkheid om fiscale inlichtingen met elkaar uit te wisselen (artikel 26 OESO-modelverdrag).

Tijdens de jaren 1990 verhoogde de OESO haar inspanningen om belastingparadijzen te bestrijden. Dit leidde in 2000 tot de oprichting van het Mondiaal Forum inzake transparantie en uitwisseling van fiscale informatie (*‘Global Forum on transparency and exchange of information for tax purposes’*, hierna: “het Mondiaal Forum”). Dit is het multilateraal kader waarin het werk in het domein van transparantie en de uitwisseling van informatie plaats vindt door zowel OESO- als niet-OESO-landen.³

¹ OECD, *OECD Model Tax Convention on Income and on Capital - an overview of available products*. [http://www.oecd.org/document/37/0,3746,en_2649_33747_1913957_1_1_1_1,00.html]

² Voor een actuele stand van zaken, zie <http://fiscus.fgov.be/interfzfznl/nl/international/conventions/index.htm>.

³ Zie voor meer info: www.oecd.org/tax/transparency. Deze website brengt alles in kaart: <http://eoi-tax.org/jurisdictions/BE#map>.

In juli 2005 werd een paragraaf 5 toegevoegd aan artikel 26 van het OESO-modelverdrag. Deze paragraaf verbiedt het weigeren van het verstrekken van inlichtingen enkel en alleen op basis van het bankgeheim.

Onder druk van de G20 werd het Mondiaal Forum in september 2009 hervormd om strenger toezicht te houden op de landen die de OESO-normen willen naleven. Op basis van een systeem van 'peer review' worden de leden van het Mondiaal Forum ingedeeld in functie van de mate waarin ze zich naar de regel van artikel 26, paragraaf 5 schikken. Een witte lijst bevat de landen die de regel toepassen en dit in minstens 12 verdragen tot uiting brengen. Een zwarte lijst bevat de landen die zich niet naar de regel schikken en een grijze lijst bevat de landen die zich ernaar willen schikken, maar nog geen twaalf conforme verdragen hebben gesloten. Bij deze momentopname kwam België op de grijze lijst terecht⁴, maar door extra inspanningen verhuisde het in hetzelfde jaar nog naar de witte lijst. Op 15 december 2011 stond België nog steeds op de witte lijst.⁵

Tijdens het tweede semester van 2012 zal België de tweede fase van de peer review ondergaan. Het is van belang dat dan zo veel mogelijk van de overeenkomsten voldoen aan de OESO-normen. De federale overheid ging er aanvankelijk van uit dat zij deze dossiers volledig op het federaal niveau kon afhandelen. De Raad van State oordeelde in april 2010⁶ dat een aantal gesloten protocollen tot wijziging van het bovenvermelde artikel 26 inzake de uitwisseling van fiscale inlichtingen van de DBV's ook gewestbelastingen beogen en derhalve een gemengd karakter hebben. Dit leidde tot een wijziging van de procedure voor het sluiten en goedkeuren van deze akkoorden, alsook voor nieuwe DBV's.⁷ De Werkgroep Gemengde Verdragen bevestigde deze wijziging. Derhalve moeten de wijzigingen aan de DBV's in sneltempo een goedkeuringsprocedure op het deelstaatsniveau ondergaan met het oog op de tweede fase van de peer review. Er is kostbare tijd verloren door niet vanaf de start de deelstaten te betrekken bij dit proces.

Ook de EU past haar kader voor administratieve bijstand in fiscale aangelegenheden aan aan de ontwikkelingen op OESO-niveau. Tegen 1 januari 2013 moeten de lidstaten de richtlijn 2011/16/EU⁸ omzetten in hun nationale wetgeving. Deze richtlijn zorgt onder meer voor de overeenstemming met artikel 26, paragraaf 5, van het OESO-model. Ondanks het kader dat de EU schept⁹, vindt er geen

⁴ REKENHOF, *Internationale samenwerking van de Belgische belastingdiensten. Verslag van het Rekenhof aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers*, Brussel, 2011, 27.

⁵ Zie voor de peer review-rapporten:

http://www.oecd.org/document/58/0,3746,en_21571361_43854757_47572794_1_1_1_1,00.html.

⁶ Zie onder meer: Advies van de Raad van State nr. 48.058/1 van 13 april 2010 in Wetsontwerp houdende instemming met het Avenant, gedaan te Brussel op 7 juli 2009, bij de Overeenkomst tussen België en Frankrijk tot voorkoming van dubbele belasting en tot regeling van wederzijdse administratieve en juridische bijstand inzake inkomstenbelastingen, ondertekend te Brussel op 10 maart 1964 en gewijzigd door de Avenanten van 15 februari 1971, 8 februari 1999 en 12 december 2008, en houdende aanpassing van de Belgische belastingwetgeving aan sommige bepalingen van eerstgenoemd Avenant, *Parl. St. Belgische Senaat 2010-2011*, 5-967/1, 26-36.

⁷ REKENHOF, *Internationale samenwerking van de Belgische belastingdiensten. Verslag van het Rekenhof aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers*, Brussel, 2011, 13-14.

⁸ Richtlijn 77/799/EEG van de Raad van 19 december 1977 betreffende de wederzijdse bijstand van de bevoegde autoriteiten van de Lid-Staten op het gebied van de directe belastingen, *Pb. EG L 336/15*, 27 december 1977 gewijzigd door Richtlijn 79/1070/EEG van de Raad van 6 december 1979 houdende wijziging van Richtlijn 77/799/EEG betreffende de wederzijdse bijstand van de bevoegde autoriteiten van de Lid-Staten op het gebied van de directe belastingen, *Pb. EG L 331/8*, 27 december 1979 wordt vervangen door Richtlijn 2011/16/EU van de Raad van 15 februari 2011 betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen en tot intrekking van Richtlijn 77/799/EEG, *Pb. EU L64/1*, 11 maart 2011.

⁹ Zie voetnoot 7 + Richtlijn 2003/48/EG van de Raad van 3 juni 2003 betreffende de belastingheffing op inkomsten uit spaargelden in de vorm van rentebetaling, *Pb. EU L 157/38*, 26 juni 2003 (de zgn. Spaarrichtlijn); EUROPESE COMMISSIE, *Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement en het Europees*

harmonisering van de belastingstelsels van de lidstaten plaats en blijft het, zoals de memorie van toelichting aangeeft, noodzakelijk dat België met andere EU-lidstaten akkoorden sluit.

3. INHOUD VAN DE OVEREENKOMSTEN

De Raad formuleert hieronder enkele bedenkingen bij de inhoud van de overeenkomsten. Voor een volledige bespreking van de artikelen verwijst hij naar de memories van toelichting.

3.1. Algemeen

De Raad stelt vast dat de overeenkomsten een reeks gelijklopende bepalingen bevatten, omdat ze gebaseerd zijn op de OESO-modeltekst en gericht zijn op de aanpassing van de bestaande regelingen aan de nieuwe internationale standaarden van gegevensuitwisseling.

Het valt te betreuren dat in verschillende teksten onduidelijke vertalingen naar het Nederlands zijn opgenomen, zoals in de memories van toelichting telkens wordt opgemerkt. In het kader van de besprekingen tussen de federale overheid en de deelstaten zou kunnen worden nagegaan op welke wijze in de toekomst zulke problemen worden vermeden.

3.2. Het protocol bij het DBV met Duitsland

De Raad betreurt dat men in artikel I, paragraaf 1, heeft nagelaten om te expliciteren dat deze regeling ook van toepassing is op de deelstaten, zoals men dit wel gedaan heeft voor Duitsland via een verwijzing naar de Länder.

De tekst voorziet in Artikel II, paragraaf 4, lid c en d, in een bepaling over de mededeling aan de betrokken persoon dat gegevens over hem werden gevraagd/verstrekkt. Lid d lijkt dit te beperken door de formulering "indien zijn nationale wetgeving daarin voorziet". De Raad pleit in opvolging van zijn gezamenlijk advies met de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken (VLABEST) Advies 2011/13¹⁰ ervoor dat wat de Vlaamse overheid betreft, gekozen wordt voor een actieve openbaarheid van bestuur en dat steeds de betrokken persoon waarvoor de Vlaamse overheid zou worden gevraagd om inlichtingen te verschaffen op de hoogte zou worden gesteld van een dergelijk verzoek.

3.3. Het avenant bij het DBV met Frankrijk

Zoals het geval was met het protocol met Duitsland, kan ook voor dit avenant worden vastgesteld dat de federale overheid zich aanvankelijk terughoudend opstelde over de mogelijke betrokkenheid van de deelstaten, terwijl voor het traditioneel centralistische Frankrijk in artikel 1, paragraaf 1, van de avenant wel uitdrukkelijk wordt verwezen naar "zijn plaatselijke gemeenschappen". De Raad stelt zich de vraag waarom deze toevoeging enkel Frankrijk betreft. In de memorie van toelichting werd uiteengezet dat de toepassing van het DBV ook werd aangevuld door afspraken die via diplomatieke nota's werden overeengekomen. Gelet op het advies van de Raad van State en de interpretatie die geldt voor de bepaling "belasting van elke soort en benaming" zou men via uitwisseling van een

Economisch en Sociaal Comité, Bevordering van goed bestuur in belastingzaken, COM(2009)201, Brussel, 28 april 2009.

¹⁰ SARIv en VLABEST, *Instemmingsdecreet betreffende het Verdrag van de Raad van Europa inzake toegang tot officiële documenten, Advies 2011/13, 22 juli 2011, 5.*

diplomatieke nota bij de kennisgeving over de goedkeuring van dit avenant dit ook kunnen rechtzetten en verduidelijken voor de Franse autoriteiten.

De Raad merkt op dat in tegenstelling tot het protocol met Duitsland geen artikel werd opgenomen over de mededeling aan een betrokken persoon dat zijn informatie werd opgevraagd.

De Raad wijst tevens op de passage uit de memorie van toelichting over het DBV met Frankrijk (zie p. 4 mvt). Deze passage vermeldt twee eerdere protocollen bij het DBV met Frankrijk, nl. van 8 februari 1999 en 12 december 2008 (nog niet in werking in 2009) over grensarbeiders. Deze problematiek is onder meer belangrijk voor de grensregio rond Kortrijk, waar door een krapte op de lokale arbeidsmarkt en de gunstige Franse fiscale regeling veel Franse arbeiders werken. Vanaf 1 januari 2012 kan men geen Franse arbeiders meer aanwerven die genieten van het gunstige Franse fiscale regime. Voor de bestaande grensarbeiders geldt een overgangsregeling tot 31 december 2033.

3.4. Avenant en de bijgevoegde briefwisseling bij het DBV met Luxemburg

---

De Raad heeft geen bijzondere opmerkingen bij dit avenant.

Er is geen bepaling opgenomen over een kennisgeving aan de personen die betrokken zijn bij een vraag om uitwisseling zoals voorzien in het protocol met Duitsland. Via een uitwisseling van brieven werd wel in een verdere explicitering van het verloop van de procedures voorzien.

3.5. Dubbelbelastingverdrag en Protocol met Nederland

In tegenstelling tot de overeenkomsten met de andere landen moet voor Nederland ook het basisverdrag uit 2001 waarop het protocol betrekking heeft worden goedgekeurd door Vlaanderen, omdat beiden niet afzonderlijk van elkaar toepassing vinden.

In de memorie van toelichting staat vermeld dat beide partijen gezamenlijk een artikelsgewijze toelichting hebben opgesteld. Dit komt de tenuitvoerlegging ten goede en vermits er geen vertalingen in het gedrang zijn, zou er ook geen risico over een verkeerde interpretatie mogen bestaan. Anderzijds valt vast te stellen dat ook voor dit dossier twee terminologische rechtzettingen zijn opgenomen in de memorie van toelichting, omwille van onduidelijkheden over de vertaling van de Franse basistermen “fiduciaire” en “droits de propriété d’une personne”.

Specifiek voor Nederland is in dit protocol ook een uitbreiding voorzien naar inkomensgerelateerde regelingen. Een dergelijke bepaling is niet opgenomen in de andere overeenkomsten. Het is de Raad niet bekend of dit bijzondere implicaties heeft voor Vlaanderen, bv. inzake het persoonlijk assistentiebudget of andere inkomensgerelateerde uitkeringen, die niet gevat worden door de artikelen 6 tot en met 21.

In het verdrag (artikel 27) en het protocol zijn ook voor de Vlaamse arbeidsmarkt belangrijke afspraken gemaakt inzake grensarbeid.

In de memorie van toelichting zou bij de uitleg over artikel 34 pagina 9 nog kunnen verwezen worden naar de mededeling van de Europese Commissie die een Europese gedragscode bepaalt betreffende bevordering van goed bestuur in belastingzaken (zie supra, voetnoot 8).

In tegenstelling tot de avenant met Frankrijk is in het protocol met Nederland in artikel 1, paragraaf 5, wel een verwijzing opgenomen naar “een trust” en “een stichting”, wat volgens de memorie van toelichting belangrijk is, omdat het de uitwisseling garandeert van inlichtingen die relevant kunnen

zijn voor de successie- en schenkingsrechten die de Vlaamse overheid heft. Beide teksten dateren nochtans van 2009. De Raad acht het wenselijk dat zulke bepalingen met de buurlanden gelijklopend zouden zijn.

Artikel 3 van het protocol vertaalt de staatkundige realiteit van ons land voor de Nederlandse overheid. De Raad van State oordeelde dat de opschortende voorwaarde, waarbij deze overeenkomst pas van toepassing zou zijn op de deelstaten na uitwisseling van diplomatieke nota's over de uitbreiding van de toepassing naar de deelstatelijke fiscale bevoegdheden, geen impact heeft op het gemengd karakter van het protocol. Deze bepaling kan echter nog nuttig zijn indien in de toekomst wijzigingen optreden aan de bevoegdheden naar aanleiding van de volgende staatshervorming of de nieuwe Bijzondere Financieringswet. Dan kan de Nederlandse overheid hiervan via diplomatieke weg op de hoogte worden gebracht en vereist dit in principe geen aanpassing van het verdrag of protocol.

3.6. Protocol bij het DBV met het Verenigd Koninkrijk van Groot Brittannië en Noord-Ierland

Dit protocol is veel uitvoeriger dan de andere overeenkomsten, omdat het ook veel meer wijzigingen aanbrengt aan het basisverdrag uit 1987. In artikel II wordt in paragraaf 2 ook de uitdrukking bevoegde autoriteit omschreven. Het is aangewezen om de toepassing hiervan af te stemmen op deze zoals voorzien in de toepassing van het WABB-verdrag¹¹.

In artikel II is specifiek voorzien in een regeling inzake pensioenstelsels en artikel III verwijst naar een organisatie zonder winstbejag, maar de Raad heeft in de tekst geen verwijzing gevonden naar een trust of stichting zoals opgenomen in de tekst van Nederland, die voor Vlaanderen van belang kan zijn omwille van de successie- en schenkingsrechten.

De Raad merkt op dat artikel XII, paragraaf 1, lid b, van het Protocol een taalfout bevat. In de laatste zin moet "en" staan in plaats van "is die".

4. AANDACHTSPUNTEN VOOR VLAANDEREN

De Raad heeft vastgesteld dat in de regelgevingsagenda in bijlage bij de Beleidsbrief Buitenlands Beleid 2011-2012 een lange lijst van dubbelbelastingverdragen en overeenkomsten inzake de uitwisseling van inlichtingen m.b.t. belastingaangelegenheden is opgenomen.¹² Met voorliggende adviesaanvraag wordt het goedkeuringsproces van een aantal van deze overeenkomsten opgestart. Hij vraagt om deze verdragsdossiers zo veel mogelijk te bundelen indien het over gelijkaardige teksten gaat. Op die manier kan de goedkeuringsprocedure voor deze verdragen en overeenkomsten sneller en efficiënter worden afgehandeld, gelet op de tijdsdruk die ook gepaard gaat met de aangekondigde peer review (zie *supra*, 1.). De Raad moet vaststellen dat voor deze lange lijst verdragen en overeenkomsten de federale overheid de bevoegdheidsverdeling niet heeft gerespecteerd en deze verdragen zonder voorafgaande betrokkenheid van de deelstaten heeft onderhandeld. Hij sluit zich derhalve aan bij de kritische opmerking van de Minister-president in zijn beleidsbrief en ondersteunt het voornemen van de Vlaamse overheid om dit bij de federale overheid aan te kaarten. Hij vernam reeds via het Departement internationaal Vlaanderen dat de nodige

¹¹ SARIV, *Briefadvies over het verdrag inzake wederzijdse administratieve bijstand in fiscale aangelegenheden en bijlage A, B en C en Protocol tot wijziging van het Verdrag*, Advies 2012/1, 9 februari 2012.

¹² K. PEETERS, Beleidsbrief Buitenlands beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking 2012, VR/2011/2110/MED.0486/2BIS, Brussel, 2011, 63-67.

afspraken tussen de federale overheid en de deelstaten over de goedkeuring van reeds ondertekende overeenkomsten, alsook voor het sluiten van nieuwe overeenkomsten, worden gemaakt.

In het bijzonder wijst de Raad op de opmerking van de Raad van State in zijn adviezen over de wijze waarop informatie wordt uitgewisseld via de bevoegde autoriteit. Het Departement internationaal Vlaanderen liet weten dat er op 18 november 2011 reeds een intrafederale consensus is bereikt over de definitie van bevoegde autoriteit voor *nieuwe* gemengde belastingverdragen. Deze bepaling luidt als volgt: “de bevoegde autoriteit betekent in België, naargelang het geval, de Minister van Financiën van de federale Regering of/en van een Regering van een Gewest of/en van een Gemeenschap, of zijn gemachtigde vertegenwoordiger”. Dit moet toelaten dat de Vlaamse overheid ook informatie kan leveren en opvragen voor haar eigen controletaak. De Raad vraagt om ook over de reeds ondertekende overeenkomsten de nodige afspraken te maken.

De Raad spoort de Vlaamse Regering derhalve aan om snel een nieuw samenwerkingsakkoord met de federale overheid te onderhandelen dat de gehele problematiek van DBV's, administratieve bijstand en de uitwisseling van inlichtingen in fiscale aangelegenheden omvat.¹³ De Raad vraagt tevens om hierin de nodige flexibiliteit in te bouwen om de mogelijke toekomstige institutionele hervormingen op te vangen.

Ten slotte wijst de Raad op een economisch neveneffect van deze wijzigingen aan DBV's inzake de uitwisseling van inlichtingen. De opheffing van het bankgeheim leidt namelijk tot het terugvloeiën van zwart geld uit andere landen.¹⁴

---

¹³ Zie ook SARiV, o.c., *Advies 2012/1*, 9 februari 2012, 6; SARiV, *Advies over het voorontwerp van decreet houdende omzetting van Richtlijn 2010/24/EU van de Raad van 16 maart 2010 betreffende de wederzijdse bijstand inzake de invordering van schuldvorderingen die voortvloeien uit belastingen, rechten en andere maatregelen*, *Advies 2012/4*, 9 februari 2012, 6-7.

¹⁴ P. BLOMME, “Einde bankgeheim brengt massa zwart geld boven water”, *De Tijd*, 13.01.2012. [http://www.tijd.be/nieuws/politiek_economie_belgie/Einde_bankgeheim_brengt_massa_zwart_geld_boven_water.9147463-3136.art]; Dit hangt uiteraard ook samen met de wet voor de opheffing van het bankgeheim. Wet van 14 april 2011 houdende diverse bepalingen, B.S., 6 mei 2011.

5. CONCLUSIE

De Raad gaat akkoord met de ontwerpen van decreet tot instemming met de wijzigingen van de verdragen tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, tussen België en respectievelijk Duitsland, Frankrijk, Luxemburg, Nederland en het Verenigd Koninkrijk. Het zijn in grote mate gelijklopende overeenkomsten die handelen over de uitwisseling van inlichtingen. Hij vraagt aan de Vlaamse Regering om nauwlettend toe te zien op een loyale toepassing van de bevoegdheidsverdeling en om hierover in een samenwerkingsakkoord goede intrafederale afspraken te maken.

Namens de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen,

Hoogachtend,

Prof. Dr. Jan Wouters
Voorzitter

Freddy Evens
Secretaris

Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen

Opdracht

De Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARIV) is een onafhankelijk adviesorgaan van de Vlaamse Regering. Hij adviseert de Vlaamse Regering bij de totstandkoming van haar buitenlands beleid, haar beleid inzake internationaal ondernemen, toerisme en internationale samenwerking. Hij doet dit hetzij op vraag van de Vlaamse Regering, hetzij uit eigen beweging.

Samenstelling

Leden	Plaatsvervangers
1° Voorzitter: Prof. dr. Jan Wouters (gewoon hoogleraar internationaal en Europees recht, K.U.Leuven)	
2° Anne Lybaert (zaakvoerder IRMAS)	
3° Hans De Belder (oud-diplomaat)	
4° Jean Bossuyt (hoofd strategie European Centre for Development Policy Management Maastricht)	
5° Kim Van der Borght (docent internationaal handelsrecht en handelspolitiek, VUB)	
6° Johan Erauw (gewoon hoogleraar Universiteit Gent)	
7° Luc Vandenbroucke (Senior Executive Vice President, Barco)	
8° Rudi Hoebeek (Gedelegeerd bestuurder Hoebeek NV)	
9° Patrick De Grootte (hoogleraar Universiteit Hasselt)	
10° Johan De Meester (zaakvoerder Viking Reizen)	
11° Els Dirix (ABVV)	Mehdi Koocheki (ABVV)
12° Renaat Hanssens (ACV)	Jessie Van Couwenberghe (ACV)
13° Geert Eggermont (UNIZO)	Veronique Willems (UNIZO)
14° Anneliese Daelemans (Voka-Vlaams Economisch Verbond)	Jan Van Doren (Voka-VEV)
15° Wiske Jult (11.11.11.)	Koen Detavernier (11.11.11.)
16° Gijs Justaert (Wereldsolidariteit)	Els Hertogen (Wereldsolidariteit)
17° Saskia De Block (FOS)	Tim Roosen (FOS)
18° Isabel Vertriest (Oxfam Wereldwinkels)	Lode Delbare (Trias)
19° Eve Diels (Ho.Re.Ca Vlaanderen)	Jan Van Steen (directeur Omnia)
20° Nico Moyaert (vertegenwoordiger FTI)	Peggy Verzele (CIB Vlaanderen – VIVO)

Secretariaat:

Freddy Evens (secretaris)
 Eva Haeverans (beleidsmedewerker)
 Roos Van de Cruys (beleidsmedewerker)
 Charlotte Verroens (administratief deskundige)

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 51.052/1
VAN 27 MAART 2012

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

DE RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, eerste kamer, op 7 maart 2012 door de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet ‘houdende instemming met het protocol, ondertekend te Brussel op 21 januari 2010, tot wijziging van de overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Bondsrepubliek Duitsland tot voorkoming van dubbele belasting en tot regeling van sommige andere aangelegenheden inzake belastingen van inkomen en van vermogen met inbegrip van de ondernemingsbelasting en de grondbelastingen, en van diens slotprotocol, ondertekend te Brussel op 11 april 1967, zoals gewijzigd door de aanvullende overeenkomst ondertekend te Brussel op 5 november 2002’, heeft het volgende advies gegeven:

51.052/1

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond,¹ alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN DECREET

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe instemming te verlenen met een protocol² tot wijziging van het dubbelbelastingverdrag met Duitsland.

ALGEMENE OPMERKINGEN

3. Op 11 april 1967 is te Brussel een overeenkomst gesloten tussen de Bondsrepubliek Duitsland en het Koninkrijk België tot voorkoming van dubbele belasting en tot regeling van sommige andere aangelegenheden inzake belastingen van inkomen en van vermogen, met inbegrip van de ondernemingsbelasting en de grondbelastingen. Gelet op haar inhoud had deze overeenkomst enkel betrekking op bevoegdheden van de federale Staat, die zijn instemming verleende bij wet van 9 juli 1969.

Op 21 januari 2010 is te Brussel tussen dezelfde partijen een protocol gesloten dat de voormelde overeenkomst, intussen gewijzigd bij aanvullende overeenkomst gedaan te Brussel op 5 november 2002, wijzigt. Daarbij is de federale Staat uitgegaan van de veronderstelling dat hij zich opnieuw enkel voor zichzelf engageerde vermits, volgens hem, het protocol enkel betrekking had op belastingen waarvoor hij exclusief bevoegd was.

Het gaat evenwel om een gemengd verdrag aangezien de uitwisseling van inlichtingen die erdoor georganiseerd wordt betrekking heeft op het geheel van de belastingen die in België geheven worden.

---

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de conformiteit met hogere rechtsnormen verstaan.

² Protocol ‘tot wijziging van de overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Bondsrepubliek Duitsland tot voorkoming van dubbele belasting en tot regeling van sommige andere aangelegenheden inzake belastingen van inkomen en van vermogen met inbegrip van de ondernemingsbelasting en de grondbelastingen, en van diens slotprotocol, ondertekend te Brussel op 11 april 1967, zoals gewijzigd door de aanvullende overeenkomst ondertekend te Brussel op 5 november 2002’, gedaan te Brussel op 21 januari 2010.

51.052/1

De Werkgroep gemengde verdragen, ingesteld bij het samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten ‘over de nadere regelen voor het sluiten van gemengde verdragen’, heeft op 26 oktober 2010 dit standpunt ingenomen.³

4. Vermits de bepalingen die het voorwerp zijn van het betrokken protocol, met uitzondering van artikel III ervan, bestemd zijn om te worden geïntegreerd in het dubbelbelastingverdrag, en deze bepalingen bovendien niet los van de andere bepalingen van het dubbelbelastingverdrag kunnen worden gelezen, heeft het geen zin enkel met het protocol in te stemmen.

Aangezien evenwel de oorspronkelijke overeenkomst, op zich genomen, geen gemengd verdrag is, zou het evenmin zin hebben in te stemmen met die overeenkomst in haar oorspronkelijke versie.

Bijgevolg is het aangewezen om instemming te verlenen met de “Overeenkomst ondertekend te Brussel op 11 april 1967, zoals gewijzigd door de Aanvullende Overeenkomst ondertekend te Brussel op 5 november 2002, en door het Protocol gedaan te Brussel op 21 januari 2010”.

Gelet evenwel op het gegeven dat het protocol ook autonome bepalingen bevat die niet in de overeenkomst worden geïntegreerd, zal, opdat die bepalingen gevolg zouden hebben, ook afzonderlijk instemming moeten worden verleend met het Protocol van 21 januari 2010.

Artikel 2 van het ontwerp dient dan ook als volgt gesteld te worden:

“Zullen volkomen gevolg hebben:

1° de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Bondsrepubliek Duitsland tot voorkoming van dubbele belasting en tot regeling van sommige andere aangelegenheden inzake belastingen van inkomen en van vermogen, met inbegrip van de ondernemingsbelasting en de grondbelastingen, en van het slotprotocol, ondertekend te Brussel op 11 april 1967, zoals gewijzigd door de Aanvullende Overeenkomst, ondertekend te Brussel op 5 november 2002, en door het Protocol gedaan te Brussel op 21 januari 2010;

---

³ De Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid (ICBB) stemde via de schriftelijke procedure in met het verslag van de Werkgroep gemengde verdragen, wat bij brieven van 20 januari 2011 is bevestigd.

51.052/1

2° het Protocol, gedaan te Brussel op 21 januari 2010, tot wijziging van de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Bondsrepubliek Duitsland tot voorkoming van dubbele belasting en tot regeling van sommige andere aangelegenheden inzake belastingen van inkomen en van vermogen met inbegrip van de ondernemingsbelasting en de grondbelastingen, en van diens slotprotocol, ondertekend te Brussel op 11 april 1967, zoals gewijzigd door de aanvullende overeenkomst ondertekend te Brussel op 5 november 2002.”

Ook het opschrift van het ontwerp zal bijgevolg moeten worden aangepast.

5. Het nieuwe artikel 26, paragraaf 1, van het dubbelbelastingverdrag (artikel I van het protocol) luidt:

“De bevoegde autoriteiten van de overeenkomstsluitende Staten wisselen de inlichtingen uit die naar verwachting relevant zijn voor de uitvoering van de bepalingen van deze Overeenkomst of voor de toepassing of de tenuitvoerlegging van de nationale wetgeving met betrekking tot belastingen van elke soort en benaming die worden geheven door of ten behoeve van een overeenkomstsluitende Staat en, wat Duitsland betreft, voor een *Land* of een van de staatkundige onderdelen of plaatselijke gemeenschappen daarvan, voor zover de belastingheffing waarin die nationale wetgeving voorziet niet in strijd is met de Overeenkomst. De uitwisseling van inlichtingen wordt niet beperkt door de artikelen 1 en 2.”

Artikel 1 van het verdrag omschrijft het personeel toepassingsgebied, namelijk “personen die verblijfhouder zijn van een overeenkomstsluitende Staat of van beide overeenkomstsluitende Staten”, terwijl artikel 2 de belastingen bepaalt waarop het verdrag van toepassing is. Het gaat om “belastingen van inkomen en van vermogen die, ongeacht de wijze van heffing, worden geheven ten behoeve van elke overeenkomstsluitende Staat of van een land, de staatkundige onderdelen of plaatselijke gemeenschappen daarvan” (paragraaf 1 van het artikel). De bestaande belastingen waarop het verdrag in België van toepassing is, zijn de personenbelasting, de vennootschapsbelasting, de rechtspersonenbelasting en de belasting der niet-verblijfhouders, telkens “met inbegrip van de voorheffingen en aanvullende voorheffingen, de opcentiemen op [die] belastingen en voorheffingen, zomede de aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting” (paragraaf 3 van het artikel).

51.052/1

De nieuwe regeling inzake de uitwisseling van inlichtingen met Duitsland is evenwel algemeen *en is dus niet beperkt tot de personen bedoeld in artikel 1 van het verdrag en tot de belastingen vermeld in artikel 2 van het verdrag*. Bovendien kunnen ook inlichtingen worden gevraagd aan een bevoegde autoriteit “zelfs al heeft [die autoriteit] die inlichtingen niet nodig voor zijn eigen belastingdoeleinden” (nieuw artikel 26, paragraaf 4, van het verdrag). De Staat aan wie de inlichtingen zijn gevraagd, dient gebruik te maken van “de middelen waarover hij beschikt om de gevraagde inlichtingen te verkrijgen” (*idem*).

Gelet daarop rijst de vraag wie in België uitvoering zal moeten geven aan een verzoek om inlichtingen uitgaande van een bevoegde autoriteit van Duitsland.

Uit artikel 3, paragraaf 1, 6°, van het verdrag volgt dat in België onder “bevoegde autoriteit” wordt verstaan “de autoriteit die volgens de nationale wetgeving bevoegd is”. Aangezien het om een gemengd verdrag gaat, is de bevoegdheid daarmee niet exclusief aan de federale minister van Financiën (of zijn bevoegde vertegenwoordiger) toegewezen, maar kan het ook om een deelstatelijke minister van Financiën gaan.

Daarom verdient het aanbeveling om op het intern-Belgische vlak te voorzien in een coördinatiemechanisme en -orgaan, zodat de bevoegde autoriteiten van Duitsland weten tot wie een verzoek om inlichtingen moet worden gericht en de federale Staat, de gemeenschappen en de gewesten onderling kunnen uitmaken op welke wijze gevolg wordt gegeven aan een concreet verzoek. De Raad van State beveelt dan ook aan daarover een samenwerkingsakkoord in de zin van artikel 92*bis* van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’ te sluiten.⁴

6. De vraag rijst of de nieuwe regeling inzake het uitwisselen van inlichtingen tot administratiefrechtelijke of strafrechtelijke betugeling en tot dwanguitvoering kan leiden wanneer geweigerd wordt mede te werken aan onderzoeksverrichtingen.

Het nieuwe artikel 26, paragrafen 6 tot 8, van het dubbelbelastingverdrag (artikel I van het protocol) bevat een sanctieregeling. De betrokken bepalingen luiden:

---

⁴ Vergelijk met artikel 1*bis* van de bijzondere wet van 16 januari 1989 ‘betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten’, en het samenwerkingsakkoord van 7 december 2001 ‘tussen de Federale Staat en de Gewesten betreffende de uitwisseling van informatie in het kader van de uitoefening van hun fiscale bevoegdheden en betreffende de overlegprocedures inzake technische uitvoerbaarheid van door de Gewesten voorgenomen wijzigingen aan de gewestelijke belastingen en inzake de technische uitvoerbaarheid van de invoering door de Gewesten van algemene belastingverminderingen of -vermeerderingen van de verschuldigde personenbelasting’.

51.052/1

“(6) Ten einde inlichtingen te verkrijgen die in het kader van dit artikel zijn gevraagd, heeft de belastingadministratie van de aangezochte overeenkomstsluitende Staat niettegenstaande paragraaf 3 de bevoegdheid om te vragen inlichtingen bekend te maken en om een onderzoek en verhoren in te stellen.

(7) Straffen waarin de nationale wetgeving van de aangezochte Staat voorziet voor iemand die nalaat om inlichtingen te geven die belangrijk zijn voor de uitvoering van zijn binnenlandse belastingwetgeving, zijn van toepassing alsof de verplichting om inlichtingen te geven waarin de paragrafen 5 en 6 voorzien een verplichting was waarin is voorzien door de binnenlandse belastingwetgeving van de aangezochte Staat.

(8) Wanneer een persoon weigert om inlichtingen te verstrekken die in het kader van dit artikel zijn gevraagd of nalaat die inlichtingen te geven binnen de termijnen vereist door de belastingadministratie van de aangezochte Staat, mag de aangezochte Staat gepaste uitvoeringsmaatregelen tegen die persoon nemen. Die uitvoeringsmaatregelen omvatten met name de dwangmiddelen (Zwangsmittel) zoals bedoeld in de paragrafen 328 en volgende van het Wetboek van belastingprocedure (Abgabenordnung) in het geval van Duitsland en de procedures in kort geding in het geval van België. Die persoon kan worden verplicht die inlichtingen te geven op straffe van de burgerlijke of strafrechtelijke straffen waarin de wetgeving van de aangezochte Staat voorziet.”

Gelet op het voor strafbepalingen geldende legaliteitsbeginsel⁵, zal bij decreet bepaald moeten worden wat de omschrijving “[s]traffen waarin de nationale wetgeving van de aangezochte Staat voorziet voor iemand die nalaat om inlichtingen te geven die belangrijk zijn voor de uitvoering van zijn binnenlandse belastingwetgeving” in artikel 26, paragraaf 7, van het verdrag precies inhoudt, en wat, benevens de procedures in kort geding, wordt bedoeld met de “gepaste uitvoeringsmaatregelen” in artikel 26, paragraaf 8, van het verdrag.

---

⁵ Cf. de artikelen 12, tweede lid, en 14 van de Grondwet en artikel 7 van het Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden. Dit beginsel vereist dat de strafbaarstelling moet worden geformuleerd in bewoordingen op grond waarvan eenieder, op het ogenblik dat hij een gedrag aanneemt, kan uitmaken of dat gedrag al dan niet strafbaar is. Het beginsel vereist dat de wetgever in voldoende nauwkeurige, duidelijke en rechtszekerheid biedende bewoordingen bepaalt welke feiten strafbaar worden gesteld, zodat, enerzijds, diegene die een gedrag aanneemt, vooraf op afdoende wijze kan inschatten wat het gevolg van dat gedrag kan zijn, en, anderzijds, aan de rechter geen al te grote beoordelingsbevoegdheid wordt gelaten. Dit beginsel houdt niet enkel in dat de regelgever duidelijk moet aangeven welke gedragingen strafbaar zijn, maar ook dat hij de straffen moet bepalen die kunnen worden opgelegd voor de overtreding van ieder van de aldus aangewezen gebods- of verbodsbepalingen.

51.052/1

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT,	
	W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	L. DENYS,	assessor van de afdeling Wetgeving,
Mevrouw	G. VERBERCKMOES,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevrouw A. SOMERS, auditeur.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

G. VERBERCKMOES

M. VAN DAMME

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET
DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid en de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en een gewestaangelegenheid.

Art. 2. Zullen volkomen gevolg hebben:

- 1° de overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Bondsrepubliek Duitsland tot voorkoming van dubbele belasting en tot regeling van sommige andere aangelegenheden inzake belastingen van inkomen en van vermogen met inbegrip van de ondernemingsbelasting en de grondbelastingen, en van het slotprotocol, ondertekend te Brussel op 11 april 1967, zoals gewijzigd door de aanvullende overeenkomst, ondertekend te Brussel op 5 november 2002, en door het protocol, ondertekend te Brussel op 21 januari 2010;
- 2° het protocol, ondertekend te Brussel op 21 januari 2010, tot wijziging van de overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Bondsrepubliek Duitsland tot voorkoming van dubbele belasting en tot regeling van sommige andere aangelegenheden inzake belastingen van inkomen en van vermogen met inbegrip van de ondernemingsbelasting en de grondbelastingen, en van diens slotprotocol, ondertekend te Brussel op 11 april 1967, zoals gewijzigd door de aanvullende overeenkomst ondertekend te Brussel op 5 november 2002.

Brussel, 4 mei 2012.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk,
Ruimtelijke Ordening en Sport,

Philippe MUYTERS

BIJLAGEN

Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Bondsrepubliek Duitsland tot voorkoming van dubbele belasting en tot regeling van sommige andere aangelegenheden inzake belastingen van inkomen en van vermogen, met inbegrip van de ondernemingsbelasting en de grondbelastingen.

I. Toepassingsgebied van de Overeenkomst

Artikel 1 Bedoelde personen

Deze Overeenkomst is van toepassing op personen die verblijfhouder zijn van een overeenkomstsluitende Staat of van beide overeenkomstsluitende Staten.

Artikel 2 Bedoelde belastingen

- (1) Deze Overeenkomst is van toepassing op belastingen van inkomen en van vermogen die, ongeacht de wijze van heffing, worden geheven ten behoeve van elke overeenkomstsluitende Staat of van een Land, de staatkundige onderdelen of plaatselijke gemeenschappen daarvan.
- (2) Als belastingen van inkomen en van vermogen worden beschouwd belastingen die worden geheven van het gehele inkomen, van het gehele vermogen of van bestanddelen van het inkomen of van het vermogen, daaronder begrepen belastingen op voordelen verkregen uit de vervreemding van roerende of onroerende goederen, belastingen op het bedrag van de door ondernemingen betaalde lonen, zomede belastingen op waardevermeerdering.
- (3) De bestaande belastingen, waarop de Overeenkomst van toepassing is, zijn met name:
- 1° met betrekking tot België:
    - (a) de personenbelasting;
    - (b) de vennootschapsbelasting;
    - (c) de rechtspersonenbelasting;
    - (d) de belasting der niet-verblijfhouders, met inbegrip van de voorheffingen en aanvullende voorheffingen, de opcentiemen op de hierboven vermelde belastingen en voorheffingen, zomede de aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting;
  - 2° met betrekking tot de Bondsrepubliek Duitsland:
    - (a) die Einkommensteuer (de inkomstenbelasting);
    - (b) die Körperschaftsteuer (de vennootschapsbelasting);
    - (c) die Vermögensteuer (de vermogensbelasting);
    - (d) die Grundsteuer (de grondbelasting);
    - (e) die Gewerbesteuer (de ondernemingsbelasting);ongeacht de wijze waarop die belastingen worden geheven.
- (4) De bepalingen van de overeenkomst betreffende de belastingheffing van winsten van ondernemingen zijn op analoge wijze van toepassing op de ondernemingsbelasting die naar een andere grondslag dan de winst of het vermogen wordt geheven.
- (5) De overeenkomst zal ook van toepassing zijn op de andere gelijke of in wezen gelijksoortige belastingen, die naderhand naast of in de plaats van de bestaande belastingen worden geheven. Aan het einde van ieder jaar zullen de bevoegde

autoriteiten van de overeenkomstsluitende Staten elkaar de wijzigingen die in hun onderscheidene belastingwetten zijn aangebracht, mededelen.

II. Begripsbepalingen

Artikel 3 Algemene bepalingen

(1) Voor de toepassing van deze Overeenkomst, tenzij het zinsverband anders vereist:

1* betekent het woord "België", in aardrijkskundig verband gebruikt, het grondgebied van het Koninkrijk België, betekent de uitdrukking "Bondsrepubliek Duitsland" in hetzelfde verband gebruikt, het grondgebied waarop de Grondwet voor de Bondsrepubliek Duitsland van toepassing is;

2* betekenen de uitdrukkingen "een overeenkomstsluitende Staat" en "de andere overeenkomstsluitende Staat", België of de Bondsrepubliek Duitsland, al naar het zinsverband vereist;

3* betekent het woord "persoon" een natuurlijke persoon en een vennootschap;

4* betekent het woord "vennootschap" elke rechtspersoon of elk ander lichaam dat als zodanig in de Staat waarvan het een verblijfhouder is, belastbaar is ter zake van zijn inkomen of vermogen, zomede de vennootschappen onder gemeenschappelijke naam, de vennootschappen bij wijze van eenvoudige geldschieting en de rederijen, naar het recht van de Bondsrepubliek Duitsland;

5* betekenen de uitdrukkingen "onderneming van een overeenkomstsluitende Staat" en "onderneming van de andere overeenkomstsluitende Staat", onderscheidenlijk een onderneming gedreven door een verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat en een onderneming gedreven door een verblijfhouder van de andere overeenkomstsluitende Staat;

6* betekent de uitdrukking "bevoegde autoriteit":

- (a) in België de autoriteit die volgens de nationale wetgeving bevoegd is en
- (b) in de Bondsrepubliek Duitsland de Bondsminist(er) van Financiën.

(2) Voor de toepassing van de Overeenkomst door een overeenkomstsluitende Staat heeft elke niet anders omschreven uitdrukking, tenzij het zinsverband anders vereist, de betekenis welke die uitdrukking heeft volgens de wetgeving van die Staat met betrekking tot de belastingen, welke het onderwerp van de Overeenkomst zijn.

Artikel 4 Fiscale woonplaats

(1) Voor de toepassing van deze Overeenkomst betekent de uitdrukking "verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat" iedere persoon die ingevolge de wetgeving van die Staat, aldaar aan belasting is onderworpen op grond van zijn woonplaats, verblijf, plaats van leiding of enige andere soortgelijke omstandigheid; zij betekent eveneens de vennootschappen onder gemeenschappelijke naam, de vennootschappen bij wijze van eenvoudige geldschieting en de rederijen, naar het recht van de Bondsrepubliek Duitsland, die hun plaats van werkelijke leiding in die Staat hebben, zomede de vennootschappen naar Belgisch recht -andere dan de vennootschappen op aandelen- die de aanslag van hun winsten in de personenbelasting hebben gekozen.

(zie eveneens artikel 1 van het Slotprotocol)

(2) Indien een natuurlijke persoon ingevolge de bepaling van paragraaf 1 verblijfhouder is van beide overeenkomstsluitende Staten, wordt het geval overeenkomstig de volgende regelen opgelost:

1* hij wordt geacht verblijfhouder te zijn van de overeenkomstsluitende Staat waar hij een duurzaam tehuis tot zijn beschikking heeft. Indien hij in beide overeenkomstsluitende Staten een duurzaam tehuis tot zijn beschikking heeft, wordt hij geacht verblijfhouder te zijn van de overeenkomstsluitende Staat, waarmede zijn persoonlijke en economische betrekkingen het nauwste zijn (middelpunt van de levensbelangen);

2* indien niet kan worden bepaald in welke overeenkomstsluitende Staat hij het middelpunt van zijn levensbelangen heeft, of indien hij in geen van de overeenkomstsluitende Staten een duurzaam tehuis tot zijn beschikking heeft, wordt hij geacht verblijfhouder te zijn van de overeenkomstsluitende Staat waar hij gewoonlijk verblijft;

3* indien hij in beide of in geen van de overeenkomstsluitende Staten gewoonlijk verblijft, wordt hij geacht verblijfhouder te zijn van de overeenkomstsluitende Staat waarvan hij onderdaan is;

4* indien hij onderdaan is van beide of van geen van de overeenkomstsluitende Staten, zullen de bevoegde autoriteiten van de overeenkomstsluitende Staten de aangelegenheid in gemeen overleg regelen;

5* in afwijking van de bepalingen onder 1*, 2* en 3*:

(a) worden de personen die een dienstbetrekking op vervoermiddelen in internationaal verkeer uitoefenen en hun enig duurzaam tehuis aan boord van die vervoermiddelen hebben, geacht verblijfhouder te zijn van de overeenkomstsluitende Staat waar de plaats van werkelijke leiding van de onderneming die deze vervoermiddelen exploiteert, is gelegen;

(b) worden de schippers die hun enig duurzaam tehuis aan boord van een door hen geëxploiteerd schip hebben, geacht verblijfhouder te zijn van de overeenkomstsluitende Staat waarvan zij onderdaan zijn.

(3) Indien een vennootschap ingevolge de bepaling van paragraaf 1 verblijfhouder is van beide overeenkomstsluitende Staten, wordt zij geacht verblijfhouder te zijn van de overeenkomstsluitende Staat waar de plaats van haar werkelijke leiding is gelegen.

(4) Indien de plaats van de werkelijke leiding van een zeescheepvaart- of binnenvaartonderneming zich aan boord van een schip bevindt, wordt deze plaats geacht te zijn gelegen in de overeenkomstsluitende Staat waarvan de enige of de voornaamste exploitant verblijfhouder is.

Artikel 5 Vaste inrichting

(1) Voor de toepassing van deze Overeenkomst betekent de uitdrukking "vaste inrichting" een vaste bedrijfsinrichting waarin de onderneming haar werkzaamheden geheel of gedeeltelijk uitoefent.

(2) De uitdrukking "vaste inrichting" omvat met name:

1* een plaats waar leiding wordt gegeven;

2* een filiaal;

3* een kantoor;

4* een fabriek;

5* een werkplaats;

6* een mijn, een steengroeve of enige andere plaats van natuurlijke hulpbronnen in exploitatie;

7* uitvoering van een bouwwerk of constructiewerkzaamheden, waarvan de duur negen maanden overschrijdt.
(zie eveneens artikel 2 van het Slotprotocol)

(3) Een vaste inrichting wordt niet aanwezig geacht indien :

1* gebruik wordt gemaakt van inrichtingen uitsluitend voor de opslag, uitstalling of aflevering van aan de onderneming toebehorende goederen;

2* een aan de onderneming toebehorende goederenvoorraad wordt aangehouden uitsluitend voor de opslag, uitstalling of aflevering;

3* een aan de onderneming toebehorende goederenvoorraad wordt aangehouden uitsluitend voor de verwerking door een andere onderneming;

4* een vaste bedrijfsinrichting wordt aangehouden uitsluitend voor de aankoop van goederen of voor het inwinnen van inlichtingen voor de onderneming;

5* een vaste bedrijfsinrichting ten behoeve van de onderneming wordt aangehouden uitsluitend voor reclamedoelinden, voor het geven van inlichtingen, voor wetenschappelijk onderzoek of voor het verrichten van soortgelijke werkzaamheden welke van voorbereidende aard zijn of het karakter van hulpwerkzaamheden hebben.

(4) Een persoon -niet zijnde een onafhankelijke vertegenwoordiger in de zin van paragraaf 5- die in een overeenkomstsluitende Staat voor rekening van een onderneming van de andere overeenkomstsluitende Staat werkzaam is, wordt als een in de eerstbedoelde Staat aanwezige vaste inrichting van de onderneming beschouwd indien hij in die Staat een machtiging bezit om namens de onderneming overeenkomsten af te sluiten en dit recht aldaar gewoonlijk uitoefent, tenzij zijn werkzaamheden zich tot de aankoop van goederen voor de onderneming beperken.

(5) Een onderneming van een overeenkomstsluitende Staat wordt niet geacht een vaste inrichting in de andere overeenkomstsluitende Staat te bezitten, enkel op grond van het feit dat zij aldaar zaken drijft door middel van een makelaar, een algemeen commissionair of enig andere onafhankelijke vertegenwoordiger, op voorwaarde dat deze personen in de normale uitoefening van hun bedrijf handelen.

Deze bepaling is niet van toepassing op een vertegenwoordiger die voor rekening van een verzekeringsonderneming handelt en die een machtiging bezit om namens deze onderneming overeenkomsten af te sluiten en dit recht gewoonlijk uitoefent.

(6) Het feit dat een onderneming van een overeenkomstsluitende Staat een onderneming van de andere overeenkomstsluitende Staat of een onderneming die in die andere Staat zaken drijft (hetzij door middel van een vaste inrichting~ hetzij op andere wijze) beheerst of door een dergelijke onderneming wordt beheerst stempelt op zichzelf niet een van beide ondernemingen tot een vaste inrichting van de andere onderneming.

III. Belastingheffing van inkomen

Artikel 6 Inkomsten uit onroerende goederen

(zie eveneens artikel 3 van het Slotprotocol)

(1) Inkomsten uit onroerende goederen zijn belastbaar in de overeenkomstsluitende Staat waar die goederen zijn gelegen.

- (2) De uitdrukking "onroerende goederen" heeft de betekenis welke zij heeft volgens het recht van de overeenkomstsluitende Staat waar de betreffende goederen zijn gelegen. De uitdrukking onroerende goederen omvat in ieder geval hun toebehoren, levende en dode have van landbouw en bosbouwbedrijven, rechten waarop de bepalingen van het privaatrecht betreffende de grondeigendom van toepassing zijn, vruchtgebruik op onroerende goederen en rechten op veranderlijke of vaste vergoedingen ter zake van de exploitatie, of het recht tot exploitatie, van minerale aardlagen, bronnen en andere bodemrijkdommen; schepen en luchtvaartuigen worden niet als onroerende goederen beschouwd.
- (3) De bepaling van paragraaf 1 is van toepassing op inkomsten verkregen uit de rechtstreekse exploitatie of het rechtstreeks genot uit de verhuring of verpachting, of uit enige andere vorm van exploitatie van onroerende goederen.
- (4) De bepalingen van paragrafen 1 en 3 zijn ook van toepassing op inkomsten uit onroerende goederen van een onderneming en op inkomsten uit onroerende goederen bezigd voor de uitoefening van een vrij beroep.

Artikel 7 Winsten van ondernemingen

- (1) Winsten van een onderneming van een overeenkomstsluitende Staat zijn slechts in die Staat belastbaar, tenzij de onderneming haar bedrijf in de andere overeenkomstsluitende Staat uitoefent door middel van een aldaar gevestigde vaste inrichting. Indien de onderneming aldus haar bedrijf uitoefent, zijn de winsten van de onderneming in de andere Staat belastbaar, maar slechts voor zover zij aan die vaste inrichting zijn toe te rekenen.
- (2) Onverminderd de toepassing van paragraaf 3 worden, indien een onderneming van een overeenkomstsluitende Staat haar bedrijf in de andere overeenkomstsluitende Staat uitoefent door middel van een aldaar gevestigde vaste inrichting, in elke overeenkomstsluitende Staat aan die vaste inrichting de winsten toegerekend welke zij had kunnen behalen indien zij een onafhankelijke en zelfstandige onderneming was, die dezelfde of soortgelijke werkzaamheden uitoefende onder dezelfde of soortgelijke omstandigheden en die geheel onafhankelijk handelde.
- (3) Bij het bepalen van de winsten van een vaste inrichting worden als aftrek toegelaten kosten die zijn gemaakt ten behoeve van die vaste inrichting daaronder begrepen kosten van leiding en algemene administratiekosten aldus gemaakt hetzij in de Staat waar de vaste inrichting is gevestigd hetzij elders.
- (4) Bij gebreke van een regelmatige boekhouding of andere afdoende gegevens die het mogelijk maken het bedrag te bepalen van de winsten van een onderneming van een overeenkomstsluitende Staat, dat aan haar vaste inrichting in de andere overeenkomstsluitende Staat is toe te rekenen, mag de belasting in die Staat volgens diens wetgeving worden gevestigd, onder meer met inachtneming van de normale winsten van gelijkaardige ondernemingen van die Staat, die dezelfde of gelijksoortige werkzaamheden onder dezelfde of soortgelijke omstandigheden uitoefenen.
(zie eveneens artikel 4 van het Sotprotocol)
- (5) Geen winsten worden aan een vaste inrichting toegerekend enkel op grond van aankoop van goederen voor de onderneming door die vaste inrichting.

- (6) Voor de toepassing van de voorgaande paragrafen worden de winsten die aan de vaste inrichting zijn toe te rekenen ieder jaar volgens dezelfde methode bepaald tenzij er een goede en voldoende aanleiding bestaat om anders te handelen.
- (7) Indien in de winsten inkomstenbestanddelen zijn begrepen, die afzonderlijk in andere artikelen van deze Overeenkomst worden behandeld, beletten de bepalingen van dit artikel geenszins de toepassing van die andere artikelen voor de belastingheffing van die inkomstenbestanddelen.

Artikel 8 Winsten van ondernemingen van zee- en luchtscheepvaart, van binnenvaart en van spoorwegexploitatie

(1) In afwijking van artikel 7, paragrafen 1 tot 6:

1* zijn de winsten uit de exploitatie van schepen of luchtvaartuigen in internationaal verkeer slechts belastbaar in de overeenkomstsluitende Staat, waar de plaats van de werkelijke leiding van de onderneming is gelegen;

2* zijn de winsten uit de exploitatie van schepen in de binnenvaart slechts belastbaar in de overeenkomstsluitende Staat, waar de plaats van de werkelijke leiding van de onderneming is gelegen.

(2) Paragraaf 1 is ook van toepassing op een spoorwegexploitatie van een overeenkomstsluitende Staat, waarvan de werkzaamheden zich uitstrekken tot het grondgebied van de andere Staat.

Artikel 9 Onderling afhankelijke ondernemingen

Indien een onderneming van een overeenkomstsluitende Staat onmiddellijk of middellijk aan de leiding van, aan het toezicht op, dan wel aan de financiering van een onderneming van de andere overeenkomstsluitende Staat, of dezelfde personen onmiddellijk of middellijk deelnemen aan de leiding van, aan het toezicht op, dan wel aan de financiering van een onderneming van een overeenkomstsluitende Staat en van een onderneming van de andere overeenkomstsluitende Staat, en in elk van beide gevallen tussen de twee ondernemingen in hun handels- of financiële betrekkingen, voorwaarden zijn gemaakt of opgelegd welke afwijken van die welke zouden zijn gemaakt tussen onafhankelijke ondernemingen, mogen winsten, welke zonder deze voorwaarden door een van de ondernemingen zouden zijn behaald maar ten gevolge van die voorwaarden niet zijn behaald, worden begrepen in de winsten van die onderneming en dienovereenkomstig worden belast.

Artikel 10 Dividenden

(1) Dividenden toegekend door een vennootschap die verblijfhouder is van een overeenkomstsluitende Staat, aan een verblijfhouder van de andere overeenkomstsluitende Staat zijn in die andere Staat belastbaar.

(2) Nochtans mogen die dividenden in de overeenkomstsluitende Staat, waarvan de vennootschap die de dividenden toekent een verblijfhouder is, worden belast volgens de wetgeving van die Staat, maar de aldus geheven belasting mag niet hoger zijn dan 15 t.h. van het brutobedrag van die dividenden.
(zie eveneens artikel 5 van het Slotprotocol)

(3) In afwijking van paragraaf 2 en zo lang in de Bondsrepubliek Duitsland het tarief van de vennootschapsbelasting op uitgedeelde winsten ten minste 20 punten lager blijft dan het voor de niet uitgedeelde winsten bepaalde tarief mag de belasting welke in die Staat van dividenden wordt geheven, 25 t.h. van het brutobedrag van de dividenden bedragen, indien

1* de dividenden voortkomen van een kapitaalvennootschap, verblijfhouder van de Bondsrepubliek Duitsland, en worden genoten door een vennootschap op aandelen of door een personenvennootschap met beperkte aansprakelijkheid, verblijfhouder van België, en indien

2* de vennootschap, verblijfhouder van België, onmiddellijk of middellijk ten minste 25 t.h. van de stemgerechtigde aandelen of delen van de kapitaalvennootschap, verblijfhouder van de Bondsrepubliek Duitsland, bezit.
(zie eveneens artikel 8 van het Sotprotocol)

(4) De bepalingen van de paragrafen 2 en 3 stellen geen beperking aan de belasting van de vennootschap op de winsten die voor de betaling van de dividenden dienen.

Met betrekking tot vennootschappen die verblijfhouder van België zijn, stelt de bepaling van paragraaf 2 geen beperking aan de belasting in geval van inkoop van eigen aandelen of delen of naar aanleiding van de verdeling van het maatschappelijk vermogen.

(5) Het woord "dividenden" betekent in dit artikel inkomsten uit aandelen, genotsaandelen of -rechten, mijnaandelen, oprichtersaandelen of andere winstaandelen, met uitzondering van schuldvorderingen, zomede inkomsten van andere maatschappelijke delen, die volgens de belastingwetgeving van de Staat, waarvan de uitkerende vennootschap een verblijfhouder is, op dezelfde wijze als inkomsten van aandelen worden belast.

Het woord "dividenden" omvat:

1* inkomsten -zelfs toegekend in de vorm van interesten- die belastbaar zijn als inkomsten van belegde kapitalen van vennoten in andere vennootschappen dan op aandelen, die verblijfhouder van België zijn;

2* de inkomsten die een "stiller Gesellschafter" uit zijn deelneming verkrijgt en die in de Bondsrepubliek Duitsland als inkomsten van roerende kapitalen worden beschouwd.

(6) De in de paragrafen 2 en 3 bedoelde tariefbeperkingen zijn niet van toepassing indien de genietter van de dividenden, verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat, in de andere overeenkomstsluitende Staat waarvan de vennootschap die de dividenden toekent een verblijfhouder is, een vaste inrichting heeft waarmede de participatie die de dividenden oplevert wezenlijk is verbonden. In een zodanig geval zijn de bepalingen van artikel 7 van toepassing.

(7) Indien een vennootschap die verblijfhouder is van een overeenkomstsluitende Staat, winsten of inkomsten verkrijgt uit de andere overeenkomstsluitende Staat, mag die andere Staat, behalve in een geval als bedoeld in paragraaf 6, geen belasting heffen van de dividenden, door die vennootschap toegekend aan een verblijfhouder van de eerstbedoelde Staat, noch de niet uitgekeerde winsten van de vennootschap onderwerpen aan een bijkomende belasting, zelfs indien de uitgekeerde dividenden of de niet uitgedeelde winst geheel of gedeeltelijk bestaan uit winst of inkomsten herkomstig uit die andere Staat.

Artikel 11 Interest

(zie eveneens artikel 9 van het Slotprotocol)

(1) Interest herkomstig uit een overeenkomstsluitende Staat en toegekend aan een verblijfhouder van de andere overeenkomstsluitende Staat is in die andere Staat belastbaar.

- (2) Die interest mag nochtans in de overeenkomstsluitende Staat waaruit hij herkomstig is worden belast volgens de wetgeving van die Staat, maar de aldus geheven belasting mag niet hoger zijn dan 15 t.h. van het bedrag van de interest.
(zie eveneens artikel 6 van het Slotprotocol)
- (3) In afwijking van paragraaf 2 mag interest in de overeenkomstsluitende Staat, waaruit hij herkomstig is, niet worden belast indien hij aan een onderneming van de andere overeenkomstsluitende Staat wordt toegekend.
(zie eveneens artikel 7 van het Slotprotocol)
- Het voorgaand lid is niet van toepassing wanneer het gaat om :
- 1* interest van obligaties en andere effecten van leningen, met uitzondering van handelspapier dat handelsschuldvorderingen vertegenwoordigt;
- 2* interest door een vennootschap, verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat, toegekend aan een vennootschap, verblijfhouder van de andere overeenkomstsluitende Staat, die onmiddellijk of middellijk ten minste 25 t.h. van de stemgerechtigde aandelen of delen van de eerste vennootschap bezit.
(zie eveneens artikel 8 van het slotprotocol)
- (4) Het woord "interest" betekent in dit artikel inkomsten van overheidsfondsen, van leningobligaties met of zonder hypothecaire waarborg of recht van deelneming in de winsten en, onder voorbehoud van het volgende lid, van schuldvorderingen of deposito's van allerlei aard, zomede loten van leningen en alle andere opbrengsten die volgens de belastingwetgeving van de Staat waaruit de inkomsten herkomstig zijn, op dezelfde wijze worden belast als inkomsten van geleende of gedeponeerde gelden.
Het omvat niet interest die als dividend wordt beschouwd op grond van artikel 10, paragraaf 5, lid 2, 1*.
- (5) De in de paragrafen 2 en 3 bedoelde tariefbeperking en vrijstelling zijn niet van toepassing indien de genietter van de interest, verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat, in de andere overeenkomstsluitende Staat waaruit de interest herkomstig is, een vaste inrichting heeft waarmede de lening, de schuldvordering of het deposito, die de interest opleveren wezenlijk zijn verbonden. In een zodanig geval zijn de bepalingen van artikel 7 van toepassing.
- (6) Interest wordt geacht uit een overeenkomstsluitende Staat herkomstig te zijn als de schuldenaar die Staat zelf is, een Land, een staatkundig onderdeel of een plaatselijke gemeenschap daarvan, of een verblijfhouder van die Staat. Indien nochtans de schuldenaar van de interest, ongeacht of hij verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat is of niet, in een overeenkomstsluitende Staat een vaste inrichting heeft ten behoeve waarvan de lening die de interest voortbrengt werd aangegaan en die de last van die interest als zodanig draagt, wordt die interest geacht herkomstig te zijn uit de overeenkomstsluitende Staat waar de vaste inrichting is gelegen.
- (7) Indien, ten gevolge van een bijzondere verhouding tussen de schuldenaar en de schuldeiser of deponent of tussen hen beiden met derden, het bedrag van de toegekende interest, gelet op de schuldvordering of het deposito waarvoor hij verschuldigd is, hoger is dan het bedrag dat door de schuldenaar en de schuldeiser of deponent zou zijn overeengekomen bij ontstentenis van zulk een verhouding, zijn de tariefbeperking en de vrijstelling volgens de paragrafen 2 en 3 slechts op het laatstbedoelde bedrag van toepassing. In een zodanig geval is het daarboven uitgaande deel van de interest in de overeenkomstsluitende Staat waaruit de interest herkomstig is, belastbaar volgens diens wetgeving; maar -onverminderd de toepassing van artikel 9- mag de van dit deel geheven

belasting niet hoger zijn dan de belasting die van toepassing zou zijn indien het om dividenden ging.

Artikel 12 Royalty's

(zie eveneens artikel 9 van het Slotprotocol)

- (1) Royalty's herkomstig uit een overeenkomstsluitende Staat en toegekend aan een verblijfhouder van de andere overeenkomstsluitende Staat zijn slechts in die andere Staat belastbaar.
- (2) Het woord "royalty's" betekent in dit artikel betalingen van elke aard ontvangen als vergoeding voor het gebruik of voor het recht van gebruik van een auteursrecht op een werk op het gebied van letterkunde, kunst of wetenschap, films daaronder begrepen, van een octrooi, van een fabrieks- of handelsmerk, van een ontwerp of model, van een plan, van een geheim recept of werkwijze, dan wel voor het gebruik of voor het recht van gebruik van een nijverheids-, handels- of wetenschappelijke uitrusting die geen onroerend goed is als bedoeld in artikel 6, of voor inlichtingen omtrent ervaring op het gebied van nijverheid, handel of wetenschap.
- (3) De bepaling van paragraaf 1 is niet van toepassing indien de genietter van de royalty's verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat, in de andere overeenkomstsluitende Staat waaruit de royalty's herkomstig zijn, een vaste inrichting heeft waarmede het recht of het goed, die de royalty's opleveren, wezenlijk zijn verbonden. In een zodanig geval zijn de bepalingen van artikel 7 van toepassing.
- (4) Royalty's worden geacht uit een overeenkomstsluitende Staat herkomstig te zijn als de schuldenaar die Staat zelf is, een Land, een staatkundig onderdeel of een plaatselijke gemeenschap daarvan, of een verblijfhouder van die Staat. Indien nochtans de schuldenaar van de royalty's, ongeacht of hij verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat is of niet, in een overeenkomstsluitende Staat een vaste inrichting heeft ten behoeve waarvan de overeenkomst welke tot de betaling van de royalty's aanleiding geeft werd aangegaan en die de last van de royalty's als zodanig draagt, worden die royalty's geacht herkomstig te zijn uit de overeenkomstsluitende Staat waar de vaste inrichting is gelegen.
- (5) Indien ten gevolge van een bijzondere verhouding tussen de schuldenaar en de genietter of tussen hen beiden met derden het bedrag van de toegekende royalty's, gelet op de prestatie waarvoor zij worden gestort, hoger is dan het normale bedrag dat door de schuldenaar en de genietter zou zijn overeengekomen bij ontstentenis van zulk een verhouding, is de bepaling van paragraaf 1 slechts op het laatstbedoelde bedrag van toepassing. In een zodanig geval is het daarboven uitgaande deel van de royalty's in de overeenkomstsluitende Staat waaruit de royalty's herkomstig zijn belastbaar volgens diens wetgeving; maar -onverminderd de toepassing van artikel 9 mag de van dit deel geheven belasting niet hoger zijn dan de belasting die van toepassing zou zijn indien het om dividenden ging.
- (6) Indien in een geval als bedoeld in paragraaf 5 de schuldenaar een onderneming is die in feite afhankelijk is van of beheerst wordt door de onderneming die de genietter van de royalty's is, of omgekeerd, of nog indien beide ondernemingen in feite afhankelijk zijn van of beheerst worden door een derde onderneming of door juridisch zelfstandige ondernemingen, die echter van eenzelfde groep afhangen, mag het normale bedrag van de royalty's worden bepaald met inachtneming van de met een normale baat verhoogde kostprijs van de verwerving, de vervolmaking en het behoud van de rechten, goederen of

inlichtingen waarvoor de royalty's verschuldigd zijn, zo dit normale bedrag niet kan worden bepaald volgens andere, beter passende criteria en onder meer door vergelijking met de royalty's die voor gelijksoortige prestaties vrij worden bedongen tussen werkelijk onafhankelijke ondernemingen.

Artikel 13 Kapitaalwinsten

- (1) Winsten verkregen uit de vervreemding van onroerende goederen, als omschreven in artikel 6, paragraaf 2, zijn belastbaar in de overeenkomstsluitende Staat waar die goederen zijn gelegen.
- (2) Winsten verkregen uit de vervreemding van roerende zaken, deel uitmakend van het bedrijfsvermogen van een vaste inrichting die een onderneming van een overeenkomstsluitende Staat in de andere overeenkomstsluitende Staat aanhoudt, of van roerende zaken behorende tot een vaste basis die een verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat in de andere overeenkomstsluitende Staat voor de uitoefening van een vrij beroep tot zijn beschikking heeft, daaronder begrepen winsten verkregen uit de globale vervreemding van zodanige vaste inrichting (alleen of te zamen met de gehele onderneming) of van zodanige vaste basis, zijn in die andere Staat belastbaar. De regels van artikel 7, paragrafen 2 en 3, zijn van toepassing bij het bepalen van het bedrag van die winsten.
Winsten verkregen uit de vervreemding van roerende zaken als bedoeld in artikel 22, paragraaf 3, zijn nochtans slechts belastbaar in de overeenkomstsluitende Staat waar die zaken zelf volgens dat artikel belastbaar zijn.
- (3) Winsten verkregen uit de vervreemding van alle andere zaken zijn slechts belastbaar in de overeenkomstsluitende Staat, waarvan de vervreemder verblijfhouder is.
(zie eveneens artikel 10 van het Slotprotocol)

Artikel 14 Vrije beroepen

- (1) Inkomsten verkregen door een verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat uit de uitoefening van een vrij beroep of andere zelfstandige werkzaamheden van soortgelijke aard zijn slechts in die Staat belastbaar, tenzij die verblijfhouder voor het verrichten van zijn werkzaamheden in de andere Staat een geregeld tot zijn beschikking staande vaste basis heeft. Indien hij een dergelijke vaste basis heeft, zijn de inkomsten in de andere Staat belastbaar, maar slechts voor zover die kunnen worden toegerekend aan de werkzaamheden welke door middel van die vaste basis worden uitgeoefend.
- (2) De uitdrukking "vrij beroep" omvat met name zelfstandige werkzaamheden op het gebied van wetenschap, letterkunde, kunst, opvoeding of onderwijs, alsmede de zelfstandige werkzaamheden van artsen, advocaten, ingenieurs, architecten, tandartsen en accountants.

Artikel 15 Afhankelijke beroepen

- (1) Lonen, salarissen en andere soortgelijke beloningen verkregen door een verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat ter zake van een dienstbetrekking zijn slechts in die Staat belastbaar, tenzij de dienstbetrekking in de andere overeenkomstsluitende Staat wordt uitgeoefend. Indien de dienstbetrekking aldaar wordt uitgeoefend, zijn de uit dien hoofde verkregen beloningen in die andere Staat belastbaar.
- (2) In afwijking van paragraaf 1 zijn beloningen verkregen door een verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat ter zake van een in de andere overeenkomstsluitende Staat uitgeoefende dienstbetrekking slechts belastbaar in de eerstbedoelde Staat indien

1* de beloningen werkzaamheden vergelden, die in de andere Staat werden uitgeoefend tijdens een tijdvak of tijdvakken welke met inbegrip van de gewone arbeidsonderbrekingen-gedurende het kalenderjaar een totaal van honderd drieëntachtig dagen niet te boven gaan;

2* de beloningen worden betaald door of namens een werkgever, die geen verblijfhouder van de andere Staat is, en

3* de last van de beloningen als zodanig niet wordt gedragen door een vaste inrichting of een vaste basis, welke de werkgever in de andere Staat aanhoudt.

(3) In afwijking van de paragrafen 1 en 2:

1* zijn de lonen, salarissen en andere beloningen verkregen door personen die in de grenszone van een overeenkomstsluitende Staat werken en hun duurzaam tehuis in de grenszone van de andere overeenkomstsluitende Staat hebben, waar zij normaal dagelijks terugkeren, slechts in die andere Staat belastbaar;
(zie eveneens artikel 11 van het Slotprotocol)

2* worden beloningen ter zake van een dienstbetrekking uitgeoefend aan boord van een schip of een luchtvaartuig in internationaal verkeer, of aan boord van een schip in de binnenvaart, geacht betrekking te hebben op werkzaamheden uitgeoefend in de overeenkomstsluitende Staat, waar de plaats van de werkelijke leiding van de onderneming is gelegen en zijn ze in die Staat belastbaar.

(4) De bepalingen van dit artikel zijn niet van toepassing op inkomsten als bedoeld in de artikelen 16, 18, 19 en 20.

Artikel 16 Beheerders en commissarissen van vennootschappen op aandelen of van kapitaalvennootschappen

(1) Tantièmes, presentiegelden en andere soortgelijke uitkeringen, door een verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat verkregen in zijn hoedanigheid van lid van de raad van beheer, of van toezicht, of van een gelijkaardig orgaan van een vennootschap op aandelen of van een andere kapitaalvennootschap, die verblijfhouder is van de andere overeenkomstsluitende Staat, zijn in die andere Staat belastbaar.

(2) De bepaling van paragraaf 1 is ook van toepassing op de beloningen van een gecommanditeerde vennoot van een vennootschap bij wijze van geldschieting op aandelen die verblijfhouder is van België, alsmede op de beloningen van een lid van de raad van bestuur of van een zaakvoerder van een kapitaalvennootschap die verblijfhouder is van de Bondsrepubliek Duitsland.

(3) De beloningen die aan een persoon als bedoeld in de paragrafen 1 en 2 worden toegekend voor de uitoefening van dagelijkse werkzaamheden in een vaste inrichting, gelegen in de andere overeenkomstsluitende Staat dan die waarvan de vennootschap verblijfhouder is, zijn in die andere Staat belastbaar indien zij als dusdanig door die vaste inrichting worden gedragen.

Artikel 17 Zelfstandige artiesten en sportbeoefenaars

In afwijking van artikel 14 zijn aankomsten welke personen die beroepshalve bij schouwspel optreden, zoals toneelspelers, film-, radio- of televisieartiesten en musici, zomede sportbeoefenaars, als zodanig verkrijgen uit hun persoonlijke zelfstandige werkzaamheden,

belastbaar in de overeenkomstsluitende Staat waar die werkzaamheden worden uitgeoefend.

Artikel 18 Pensioenen

Onder voorbehoud van de bepalingen van artikel 19 zijn pensioenen en andere soortgelijke beloningen, betaald aan een verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat ter zake van een vroegere dienstbetrekking, slechts in die Staat belastbaar.

Artikel 19 Openbare beloningen en pensioenen

(1) Beloningen, met inbegrip van pensioenen, door een overeenkomstsluitende Staat, door een Land of door een staatkundig onderdeel, een plaatselijke gemeenschap of een rechtspersoon naar publiek recht van die Staat of van dat Land, ofwel rechtstreeks ofwel uit door hen in het leven geroepen fondsen betaald ter zake van diensten bewezen aan die Staat, aan dat Land, aan dat staatkundig onderdeel, die plaatselijke gemeenschap of rechtspersoon, zijn in die Staat belastbaar. Deze bepaling is niet van toepassing indien de genietter van die inkomsten onderdaan is van de andere Staat zonder tezelfder tijd onderdaan te zijn van de eerstbedoelde Staat.

(2) Paragraaf 1 is niet van toepassing op beloningen of pensioenen ter zake van diensten verricht in verband met enig handels- of nijverheidsbedrijf uitgeoefend door een overeenkomstsluitende Staat, door een Land of door een staatkundig onderdeel, een plaatselijke gemeenschap of een rechtspersoon naar publiek recht daarvan. Nochtans is die paragraaf van toepassing op de beloningen en de pensioenen die aan de leden van hun personeel worden verleend door de volgende diensten en instellingen:

- (a) met betrekking tot België:
  - de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen;
  - de Nationale Bank van België;
  - de Regie van Telegrafie en Telefonie;
- (b) met betrekking tot de Bondsrepubliek Duitsland:
  - de Deutsche Bundesbank;
  - de Deutsche Bundesbahn;
  - de Deutsche Bundespost.

(3) Pensioenen en alle andere al dan niet periodieke uitkeringen tot uitvoering van de sociale wetgeving van een van de overeenkomstsluitende Staten betaald door die Staat, door een Land of door een staatkundig onderdeel, een plaatselijke gemeenschap of een rechtspersoon naar publiek recht daarvan, zijn in die Staat belastbaar.

(4) Geldbedragen die in de vorm van pensioenen, lijfrenten en andere al dan niet periodieke uitkeringen door een overeenkomstsluitende Staat, door een Land of door een staatkundig onderdeel of plaatselijke gemeenschap daarvan worden toegekend als vergoeding voor een schade, die als gevolg van oorlogshandelingen of politieke vervolging is ontstaan, zijn uitsluitend in die Staat belastbaar.

Artikel 20 Leraren en studenten

(1) Alle beloningen van hoogleraren en andere leden van het onderwijzend personeel, die verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat zijn en tijdelijk in de andere overeenkomstsluitende Staat verblijven om aldaar gedurende een tijdvak van ten hoogste twee jaar onderwijs te geven of wetenschappelijk onderzoek te verrichten aan een universiteit of een andere onderwijsinstelling of wetenschappelijke instelling zonder winstoogmerken, zijn slechts in de eerstbedoelde Staat belastbaar.

- (2) Sommen ten behoeve van zijn onderhoud, onderwijs of opleiding ontvangen door een student, een leerling of een voor het bedrijfsleven opgeleid wordende persoon (stagiair), die verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat is of vroeger was en uitsluitend voor zijn onderwijs of zijn opleiding in de andere overeenkomstsluitende Staat verblijft, zijn in die andere Staat niet belastbaar, op voorwaarde dat die sommen herkomstig zijn uit bronnen buiten die andere Staat.

Artikel 21 Niet uitdrukkelijke vermelde inkomsten

Een verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat is in de andere overeenkomstsluitende Staat niet belastbaar ter zake van bestanddelen van zijn inkomen die niet uitdrukkelijk in de voorgaande artikelen zijn vermeld.

IV. Belastingheffing van vermogen

Artikel 22

- (1) Vermogen bestaande uit onroerende goederen als omschreven in artikel 6, paragraaf 2, is belastbaar in de overeenkomstsluitende Staat waar die goederen zijn gelegen.
- (2) Onder voorbehoud van de bepalingen van paragraaf 3, is vermogen bestaande uit roerende zaken die deel uitmaken van het bedrijfsvermogen van een vaste inrichting van een ondernemer, of uit roerende zaken die behoren tot een vaste basis gebezigd voor de uitoefening van een vrij beroep, belastbaar in de overeenkomstsluitende Staat waar de vaste inrichting of de vaste basis is gelegen.
- (3) Schepen en luchtvaartuigen in internationaal verkeer en schepen in de binnenvaart, zomede roerende zaken die voor de exploitatie daarvan worden gebezigd, zijn slechts belastbaar in de overeenkomstsluitende Staat waar de plaats van de werkelijke leiding van de onderneming is gelegen; dit geldt ook voor het materieel van spoorwegexploitaties als bedoeld in artikel 8, paragraaf 2.
- (4) Alle andere vermogensbestanddelen van een verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat zijn slechts in die Staat belastbaar.
(zie eveneens artikel 10 van het Slotprotocol)

V. Bepalingen tot voorkoming van dubbele belasting

Artikel 23

- (1) Met betrekking tot verblijfhouders van de Bondsrepubliek Duitsland wordt dubbele belasting op de volgende wijze voorkomen:

1* inkomsten herkomstig uit België met uitzondering van inkomsten als bedoeld in 2* hierna alsmede in artikel 12, paragrafen 5 en 6 in België gelegen vermogensbestanddelen die op grond van de voorgaande artikelen in die Staat belastbaar zijn, zijn in de Bondsrepubliek Duitsland vrijgesteld van belastingen. Die vrijstelling beperkt niet het recht van de Bondsrepubliek Duitsland om met de aldus vrijgestelde inkomsten en vermogensbestanddelen rekening te houden bij de bepaling van het tarief van de belastingen;
(zie eveneens artikel 12, 1*, 12, 2* en 14 van het Slotprotocol)

2* de in België volgens deze Overeenkomst geheven belasting :

- (a) op dividenden onderworpen aan de in artikel 10, paragraaf 2, bedoelde regeling, met uitzondering van inkomsten uit kapitalen belegd in vennootschappen onder gemeenschappelijke naam en in vennootschappen bij wijze van eenvoudige geldschieting, verblijfhouders van België en,
- (b) op interest onderworpen aan de in artikel 11 paragraaf 2 bedoelde regeling, wordt verrekend met de belasting die op dezelfde inkomsten betrekking heeft en in de Bondsrepubliek Duitsland wordt geheven. Het in mindering te brengen bedrag mag echter het deel van de belasting berekend zonder de vermindering, dat evenredig betrekking heeft op die in België belastbare inkomsten niet te boven gaan; (zie eveneens artikel 12, 2* van het Slotprotocol)

3* in afwijking van 2*, a, worden de dividenden van een vennootschap op aandelen, verblijfhouder van België, die worden verkregen door een kapitaalvennootschap, verblijfhouder van de Bondsrepubliek Duitsland, aan dewelke ten minste 25 t.h. van de stemgerechtigde aandelen of delen van de eerste vennootschap behoren, aan de in 1* bedoelde regeling onderworpen op voorwaarde dat de winsten van de eerste vennootschap niet voor meer dan 20 t.h. bestaan uit brutodividenden, na aftrek van de buitenlandse belasting, welke uit derde landen herkomstig zijn

Voor de toepassing van het voorgaande lid worden niet geacht uit een derde land herkomstig te zijn, dividenden, die op grond van een tussen de Bondsrepubliek Duitsland en dat derde land gesloten overeenkomst tot voorkoming van dubbele belasting in de Bondsrepubliek Duitsland zouden vrijgesteld zijn van belastingen indien die dividenden op dezelfde voorwaarden en onmiddellijk aan de voormelde kapitaalvennootschap, verblijfhouder van die laatste Staat, waren toegekend geweest.

De voormelde aandelen of delen van een vennootschap, verblijfhouder van België, zijn op dezelfde voorwaarden vrijgesteld van de in de Bondsrepubliek Duitsland geheven vermogensbelasting.

(zie eveneens artikel 12, 3* van het Slotprotocol)

(2) Met betrekking tot verblijfhouders van België wordt dubbele belasting op de volgende wijze voorkomen:

1* inkomsten herkomstig uit de Bondsrepubliek Duitsland -met uitzondering van inkomsten als bedoeld in 2* en 3*- en in de Bondsrepubliek Duitsland gelegen vermogensbestanddelen, die volgens de voorgaande artikelen in die Staat belastbaar zijn, zijn in België vrijgesteld van belastingen. Behalve voor inkomsten als bedoeld in artikel 19, paragraaf 4, beperkt die vrijstelling niet het recht van België om met de aldus vrijgestelde inkomsten en vermogensbestanddelen rekening te houden bij de bepaling van het tarief van zijn belastingen;

(zie eveneens artikel 13, A, 13, B en 14 van het Slotprotocol)

2* met betrekking tot dividenden onderworpen aan de in artikel 10, paragrafen 2 of 3 bedoelde regeling, interest onderworpen aan de in artikel 11, paragrafen 2 of 7, bedoelde regeling en het boven het normaal bedrag uitgaande deel van de royalty's bedoeld in artikel 12, paragrafen 5 of 6, wordt het forfaitaire gedeelte van de buitenlandse belasting, waarin door de Belgische wetgeving is voorzien, op de door die wetgeving bepaalde voorwaarden verrekend, eensdeels met de personenbelasting die verband houdt met die dividenden en, anderdeels, met dezelfde belasting of met de vennootschapsbelasting die verband houdt met die interest en die boven het normaal bedrag uitgaande royalty's welke in de Bondsrepubliek Duitsland belastbaar zijn volgens de wetgeving van die Staat alsmede volgens artikel 11, paragrafen 2 of 7, en artikel 12, paragrafen 5 of 6;

(zie eveneens artikel 13, B van het Slotprotocol)

3* (a) indien een vennootschap, verblijfhouder van België, aandelen of delen in eigendom bezit van een kapitaalvennootschap, verblijfhouder van de Bondsrepubliek

Duitsland, worden de dividenden die haar door de laatstvermelde vennootschap worden toegekend en aan de regeling bedoeld in artikel 10, paragraaf 2 of paragraaf 3, werden onderworpen, in België vrijgesteld van de vennootschapsbelasting in de mate dat vrijstelling zou worden verleend indien beide vennootschappen verblijfhouder van België waren geweest; deze bepaling belet niet dat van die dividenden de roerende voorheffing wordt geheven welke volgens de Belgische wetgeving verschuldigd is, maar die dividenden -met uitzondering van liquidatie-uitkeringen en uitdelingen van bonusaandelen- worden bij hun wederuitkering aan de aandeelhouders van de vennootschap, verblijfhouder van België, in dezelfde mate van die voorheffing vrijgesteld;

(b) indien een vennootschap, verblijfhouder van België, gedurende het ganse boekjaar van een kapitaalvennootschap, die verblijfhouder is van de Bondsrepubliek Duitsland en aldaar aan de vennootschapsbelasting is onderworpen, aandelen of delen van deze laatste vennootschap in uitsluitende eigendom heeft bezeten, kan zij eveneens worden vrijgesteld van de roerende voorheffing welke volgens de Belgische wetgeving op de dividenden van die aandelen of delen is verschuldigd, op voorwaarde dat zij zulks schriftelijk aanvraagt binnen de termijn waarin haar jaarlijkse aangifte moet worden ingediend; bij de wederuitkering van de aldus vrijgestelde dividenden aan haar eigen aandeelhouders, mogen deze dividenden niet in mindering worden gebracht van de aan de roerende voorheffing te onderwerpen uitgekeerde dividenden. Deze bepaling is niet van toepassing als de eerste vennootschap op geldige wijze de aanslag van haar winsten in de personenbelasting heeft gekozen.

VI. Bijzondere bepalingen

Artikel 24 Gelijke behandeling

(zie eveneens artikel 15 van het Slotprotocol)

(1)Onderdanen van een overeenkomstsluitende Staat zullen in de andere overeenkomstsluitende Staat niet worden onderworpen aan enige belasting of daarmee verband houdende verplichting, die anders of drukkender is dan de belasting en daarmee verband houdende verplichtingen waaraan onderdanen van die andere Staat onder gelijke omstandigheden zijn of mochten worden onderworpen.

(2)De uitdrukking "onderdanen" betekent:

1* met betrekking tot België, alle natuurlijke personen, die de Belgische nationaliteit bezitten;

2* met betrekking tot de Bondsrepubliek Duitsland, alle Duitsers in de zin van artikel 116, paragraaf 1, van de Grondwet voor de Bondsrepubliek Duitsland;

3* alle vennootschappen opgericht overeenkomstig de wetgeving die van kracht is in een overeenkomstsluitende Staat.

(3)Statenlozen zullen in een overeenkomstsluitende Staat niet worden onderworpen aan enige belasting of daarmee verband houdende verplichting die anders of drukkender is dan de belasting en daarmee verband houdende verplichtingen waaraan onderdanen van die Staat onder gelijke omstandigheden zijn of mochten worden onderworpen.

(4)De belasting van een vaste inrichting, die een onderneming van een overeenkomstsluitende Staat in de andere overeenkomstsluitende Staat aanhoudt, wordt in die andere Staat niet op minder gunstige wijze geheven dan de belasting van ondernemingen van die andere Staat, die dezelfde werkzaamheden uitoefenen.

Deze bepaling mag niet dusdanig worden uitgelegd dat zij een overeenkomstsluitende Staat de verplichting oplegt, bij de belastingheffing van de vaste inrichting van een onderneming welke door een natuurlijke persoon, verblijfhouder van de andere overeenkomstsluitende Staat, wordt gedreven, uit hoofde van de gezinstoestand of de gezinslasten, de persoonlijke verminderingen, aftrekken en belastingverlagingen te verlenen, die hij aan zijn eigen verblijfhouders verleent.

(5) Ondernemingen van een overeenkomstsluitende Staat, waarvan het kapitaal geheel of ten dele onmiddellijk of middellijk in het bezit is van, of wordt beheerst door één of meer verblijfhouders van de andere overeenkomstsluitende Staat, worden in de eerstbedoelde Staat niet onderworpen aan enige belasting of daarmee verband houdende verplichting, die anders of drukkender is dan de belasting en daarmee verband houdende verplichtingen, waaraan andere soortgelijke ondernemingen van die eerstbedoelde Staat zijn of mochten worden onderworpen.

(6) In dit artikel betekent de uitdrukking "belasting" belastingen van alle aard of benaming.

Artikel 25 Minnelijke regeling

(1) Als een verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat van oordeel is, dat de maatregelen van een van de overeenkomstsluitende Staten of van beide Staten voor hem leiden of zullen leiden tot dubbele belasting in strijd met deze Overeenkomst, kan hij, onverminderd de rechtsmiddelen waarin is voorzien in de wetgeving van die Staten, schriftelijk een verzoek om herziening van de belasting richten aan de bevoegde autoriteit van de overeenkomstsluitende Staat, waarvan hij verblijfhouder is. Zelfs indien de belasting die in strijd met de Overeenkomst wordt bevonden, volgens de wetgeving van de Staat waar zij werd gevestigd niet meer kan worden vernietigd of verminderd, mag dat verzoek nog worden ingediend binnen een termijn van twee jaren vanaf de betekening of vanaf de inhouding aan de bron van de tweede aanslag. Indien die verblijfhouder de te zijnen laste in een overeenkomstsluitende Staat gevestigde belasting volgens de wetgeving van die Staat heeft betwist, loopt de voormelde termijn niet ten einde voor het verstrijken van een periode van één jaar te rekenen vanaf de datum waarop de belasting definitief is geworden.

(2) De in paragraaf 1 bedoelde bevoegde autoriteit zal, indien het verzoek haar gegrond voorkomt en indien zij niet zelf in staat is tot een bevredigende oplossing te komen, trachten de aangelegenheid in onderlinge overeenstemming met de bevoegde autoriteit van de andere overeenkomstsluitende Staat te regelen, ten einde dubbele belasting in strijd met de Overeenkomst te vermijden.

(3) De bevoegde autoriteiten van de overeenkomstsluitende Staten zullen in onderlinge overeenstemming trachten de moeilijkheden of twijfelpunten die mochten rijzen met betrekking tot de toepassing van de Overeenkomst, op te lossen.

(4) De bevoegde autoriteiten van de overeenkomstsluitende Staten plegen overleg omtrent de administratieve maatregelen die voor de uitvoering van de bepalingen van deze Overeenkomst nodig zijn en met name omtrent de bewijzen die de verblijfhouders van elke Staat moeten overleggen om in de andere Staat de bij deze Overeenkomst vastgestelde belastingvrijstellingen of verminderingen te genieten.

Artikel 26 Uitwisseling van inlichtingen

(1) De bevoegde autoriteiten van de overeenkomstsluitende Staten wisselen de inlichtingen uit die nodig zijn om uitvoering te geven aan de bepalingen van de Overeenkomst en aan die van de nationale wetten van de overeenkomstsluitende Staten met betrekking tot de

belastingen waarop de Overeenkomst van toepassing is, voor zover de aanslag, waarin ze voorzien, met de Overeenkomst in overeenstemming is.

Elke aldus bekomen inlichting moet geheim worden gehouden; buiten de belastingplichtige of zijn gevolmachtigde, mag zij slechts worden medegedeeld aan personen of autoriteiten die belast zijn met de vestiging of de invordering van de in de Overeenkomst bedoelde belastingen en met de desbetreffende bezwaarschriften en verhalen, zomede aan de gerechtelijke autoriteiten met het oog op de strafrechtelijke vervolgingen.

(2) In geen geval mogen de bepalingen van paragraaf 1 dusdanig worden uitgelegd, dat zij een van de overeenkomstsluitende Staten de verplichting opleggen:

1* administratieve maatregelen te nemen, welke afwijken van zijn eigen wetgeving of van zijn administratieve praktijk of van die van de andere overeenkomstsluitende Staat;

2* bijzonderheden te verstrekken, welke niet verkrijgbaar zouden zijn volgens zijn eigen wetgeving of binnen het raam van zijn normale administratieve praktijk of die van de andere overeenkomstsluitende Staat;

3* inlichtingen te verstrekken, die een handels-, bedrijfs-, nijverheids- of beroepsgeheim of een handelswerkwijze zouden onthullen, of waarvan het verstrekken in strijd zou zijn met de openbare orde.

Artikel 27 Invorderingsbijstand

(1) De overeenkomstsluitende Staten nemen op zich elkander wederkerig hulp en bijstand te verlenen voor de betekening en de invordering van de in artikel 2 bedoelde belastingen in hoofdsom, verhogingen, opcentiemen, interest, kosten en boeten van niet strafrechtelijke aard.

(2) Op verzoekschrift van de bevoegde autoriteit van een overeenkomstsluitende Staat zorgt de bevoegde autoriteit van de andere overeenkomstsluitende Staat, overeenkomstig de wetten en de regels welke voor de betekening en de invordering van zijn eigen belastingen van toepassing zijn, voor de notificatie en de invordering van de in paragraaf 1 bedoelde belastingvorderingen die in de eerstbedoelde Staat eisbaar zijn. Die vorderingen genieten geen enkel voorrecht in de aangezochte Staat en deze is niet gehouden uitvoermiddelen aan te wenden die niet toegelaten zijn door de wetten of de regels van de verzoekende Staat. (3) De in paragraaf 2 bedoelde verzoekschriften worden gestaafd met een officieel afschrift van de uitvoerbare titels eventueel vergezeld van een officieel afschrift van de beslissingen die het gezag van het gewijsde hebben verworven. (4) Met betrekking tot de belastingvorderingen waartegen beroep openstaat, mag de bevoegde autoriteit van een overeenkomstsluitende Staat, om zijn rechten te vrijwaren, de bevoegde autoriteit van de andere overeenkomstsluitende Staat verzoeken de conservatoire maatregelen te nemen waarin diens wetgeving voorziet; de bepalingen van paragrafen 1 tot 3 zijn mutadis mutandis op die maatregelen van toepassing. (5) Artikel 26, paragraaf 1, lid 2, is mede van toepassing op elke inlichting, die ingevolge dit artikel ter kennis van de bevoegde autoriteiten van de aangezochte Staat wordt gebracht.

Artikel 28 Diverse bepalingen

(1) De bepalingen van de Overeenkomst doen geen afbreuk aan de fiscale voorrechten welke de leden van diplomatieke zendingen of consulaire posten genieten krachtens de algemene regelen van het volkenrecht of krachtens bepalingen van bijzondere akkoorden.

- (2) De bepalingen van deze Overeenkomst wijken niet af van de artikelen 18, paragraaf 2, en 31, paragraaf 2, van de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Bondsrepubliek Duitsland, betreffende de oprichting van kantoren waar de nationale controles van beide landen naast elkander geschieden, betreffende de controles in de rijdende treinen en de aanwijzing van gemeenschappelijke stations en van uitwisselingsstations, voor het verkeer over de BelgischDuitse grens, ondertekend te Brussel op 15 mei 1956.

Artikel 29

De Overeenkomst zal eveneens van toepassing zijn op het Land Berlijn, ten ware de Regering van de Bondsrepubliek Duitsland binnen een termijn van drie maanden na de inwerkingtreding van deze Overeenkomst aan de Belgische Regering een tegenovergestelde verklaring afgeeft.

VII. Slotbepalingen

Artikel 30

- (1) De Overeenkomst zal worden bekrachtigd en de bekrachtigingsoorkonden zullen zo spoedig mogelijk te Bonn worden uitgewisseld.
- (2) De Overeenkomst zal in werking treden op de vijftiende dag die volgt op de dag van de uitwisseling van de bekrachtigingsoorkonden en zij zal van toepassing zijn:

1* in België:

- a) op de bij de bron verschuldigde belastingen met betrekking tot inkomsten welke zijn toegekend of betaalbaar gesteld na 31 december 1965;
- b) op de andere belastingen geheven van de inkomsten van belastbare tijdperken die na de 31e december 1965 eindigen;

2* in de Bondsrepubliek Duitsland:

- (a) op de bij de bron verschuldigde belastingen met betrekking tot inkomsten welke aan de genietters zijn toegekend na de 31e december 1965;
- (b) op de andere belastingen geheven voor het jaar 1966 en voor de volgende jaren.

Artikel 31

De Overeenkomst zal voor onbepaalde tijd in werking blijven; maar elke overeenkomstsluitende Staat kan tot de 30e juni van elk kalenderjaar met ingang van het vijfde jaar vanaf het jaar van de bekrachtiging, aan de andere overeenkomstsluitende Staat langs diplomatieke weg een schriftelijke opzegging doen toekomen. In geval van opzegging vóór 1 juli van zodanig jaar, zal de Overeenkomst voor de laatste maal van toepassing zijn:

1* in België:

- (a) op de bij de bron verschuldigde belastingen met betrekking tot inkomsten welke zijn toegekend of betaalbaar gesteld tot de 31e december van het jaar waarin de opzegging is gedaan;
- (b) op de andere belastingen geheven van de inkomsten van belastbare tijdperken die ten laatste op de 31e december van hetzelfde jaar eindigen;

2* in de Bondsrepubliek Duitsland:

- (a) op de bij de bron verschuldigde belastingen met betrekking tot inkomsten welke zijn toegekend aan de genietters tot de 31e december van het jaar waarin de opzegging is gedaan;
- (b) op de andere belastingen geheven voor hetzelfde jaar.

Slotprotocol

Bij de ondertekening van de Overeenkomst tot voorkoming van dubbele belasting en tot regeling van sommige andere aangelegenheden inzake belastingen van inkomen en van vermogen, met inbegrip van de ondernemingsbelasting en de grondbelastingen, heden tussen België en de Bondsrepubliek Duitsland gesloten, zijn de ondergetekende Gevolmachtigden overeengekomen, dat de volgende bepalingen een integrerend deel van die Overeenkomst zullen uitmaken:

(1) Ad artikel 4, paragraaf 1:

De woorden "de wetgeving van die Staat" betekenen de wetgeving van die Staat, zoals ze in dit verband door internationale verdragen eventueel is gewijzigd of aangevuld.

(2) Ad artikel 5, paragraaf 2, 7*:

Ingeval in een door België met een aangrenzend land gesloten verdrag tot voorkoming van dubbele belasting, de minimumduur voor de uitvoering van een bouwwerk of van constructiewerkzaamheden, die een vaste inrichting vormen, op twaalf maanden zou zijn bepaald, zou deze duur in de plaats worden gesteld van de duur van negen maanden, die in artikel 5, paragraaf 2, 7*, is vastgesteld.

(3) Ad artikel 6:

Zolang de aanvullende onroerende voorheffing die in België verschuldigd is op het kadastraal inkomen van de in België volgens artikel 6 belastbare onroerende goederen, zal worden geheven tegen een vast tarief van meer dan 10 t.h.:

1* zal die aanvullende onroerende voorheffing, verschuldigd door verblijfhouders van de Bondsrepubliek Duitsland, die volgens de artikelen 148 en 149 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen onderworpen zijn aan de belasting der nietverblijfhouders, worden terugbetaald in de mate dat zij de door de betrokkenen verschuldigde belasting der niet-verblijfhouders overtreft;

2* zal die aanvullende onroerende voorheffing, verschuldigd door andere verblijfhouders van de Bondsrepubliek Duitsland, eventueel dermate worden verminderd dat de totale last van die aanvullende voorheffing en van het gedeelte van de onroerende voorheffing dat met de personenbelasting wordt verrekend, niet meer bedraagt dan het gedeelte van de fictief op de totale in België behaalde of verkregen inkomsten berekende belasting der niet-verblijfhouders, dat evenredig met gezegd kadastraal inkomen zou overeenstemmen.

(4) Ad artikel 7, paragraaf 4:

De bevoegde autoriteiten van beide overeenkomstsluitende Staten kunnen eveneens overleg plegen in een geval als bedoeld in deze bepaling om door een verdeling van de totale winsten tussen de verschillende inrichtingen, volgens in onderlinge overeenstemming vastgestelde criteria, de winst te bepalen, die aan de vaste inrichting van een verzekeringsonderneming is toe te rekenen.

(5) Ad artikel 10, paragraaf 2:

In afwijking van deze bepaling en zo lang volgens de Belgische wetgeving de roerende voorheffing verschuldigd op de door een vennootschap, verblijfhouder van België,

toegekende dividenden is bepaald op 15 t.h. van de 85/70 van het brutobedrag daarvan, verminderd met het deel van de eventueel door die vennootschap geïnde dividenden dat als wederuitgekeerd wordt beschouwd, mag de belasting welke in die Staat wordt geheven van dividenden toegekend aan een verblijfhouder van de Bondsrepubliek Duitsland ten hoogste 15 t.h. bedragen van het aldus bepaalde belastbare bedrag.

Dividenden toegekend door een vennootschap die verblijfhouder is van België, aan een verblijfhouder van de Bondsrepubliek Duitsland zijn vrijgesteld van de aanvullende roerende voorheffing, waarin volgens de Belgische wetgeving is voorzien.

(6) Ad artikel 11, paragraaf 2:

Indien hij aan de in deze bepaling bedoelde regeling is onderworpen, is interest herkomstig uit België en toegekend aan een verblijfhouder van de Bondsrepubliek Duitsland vrijgesteld van de aanvullende roerende voorheffing, waarin volgens de Belgische wetgeving is voorzien.

(7) Ad artikel 11, paragraaf 3:

Interest wordt geacht toegekend te zijn in een onderneming wanneer hij is opgenomen in winsten als bedoeld in artikel 7; dit is met name het geval met interest toegekend aan openbare kredietinstellingen die verblijfhouder zijn van een overeenkomstsluitende Staat, de Nationale Bank van België en de Deutsche Bundesbank inbegrepen.

(8) Ad artikelen 10, paragraaf 3, 2*, en 11, paragraaf 3, lid 2, 2*:

Een vennootschap, verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat, wordt met name geacht van de aandelen of delen van een vennootschap, verblijfhouder van de andere overeenkomstsluitende Staat, welke aan een derde vennootschap toebehoren, middellijk een gedeelte te bezitten dat evenredig is aan haar deelneming in het kapitaal van die derde vennootschap.

(9) Ad artikelen 11 en 12:

Indien interest of royalty's die door een vennootschap, verblijfhouder van de Bondsrepubliek Duitsland, aan een verblijfhouder van België worden toegekend, volgens de wetgeving van de Bondsrepubliek Duitsland als dividenden worden beschouwd, wordt de bij de bron in te houden belasting in die laatste Staat volgens artikel 10, paragraaf 2, beperkt.

(10) Ad artikelen 13, paragraaf 3, en 22, paragraaf 4:

Het is duidelijk dat, wanneer een participatie in aandelen of delen van een vennootschap op aandelen of van een andere kapitaalvennootschap geen deel uitmaakt van het bedrijfsvermogen van een vaste inrichting waarover een verblijfhouder van een overeenkomstsluitende Staat in de andere overeenkomstsluitende Staat beschikt, deze bepalingen van toepassing zijn op winsten uit de vervreemding van die participatie of op het vermogen dat ze vertegenwoordigt.

(11) Ad artikel 15, paragraaf 3, 1*:

De grenszone van elke overeenkomstsluitende Staat wordt aan weerszijden van de gemeenschappelijke grens van de beide Staten bepaald door een denkbeeldige op een afstand van twintig kilometer van de grens getrokken lijn, met dien verstande dat de gemeenten die door deze denkbeeldige lijn worden doorsneden, in de grenszone worden opgenomen.

(12) 1* Ad artikel 23, paragraaf 1, 1*:

Onder de toepassing van deze bepaling vallen niet de inkomsten die in België volgens artikel 9 belastbaar zijn.

2* Ad artikel 23, paragraaf 1, 1* en 2*:

(a) Indien de verblijfhouder van de Bondsrepubliek Duitsland een vennootschap onder gemeenschappelijke naam, een vennootschap bij wijze van eenvoudige geldschieting of een rederij is, zijn de bepalingen van artikel 23, paragraaf 1, 1* en 2*, van toepassing op de vennoten, ongeacht of zij al dan niet verblijfhouders zijn van de Bondsrepubliek Duitsland, voor zover die vennoten in die Staat belastbaar zijn ter zake van de inkomsten die zij verkrijgen uit de vennootschap of uit hun deelneming in het vermogen ervan;

(b) Indien de verblijfhouder van de Bondsrepubliek Duitsland een vennoot is van een vennootschap onder gemeenschappelijke naam of van een vennootschap bij wijze van eenvoudige geldschieting, die verblijfhouder is van België, zijn de bepalingen van artikel 23, paragraaf 1, 1*, van toepassing op het deel van de maatschappelijke winsten, dat in de Bondsrepubliek Duitsland volgens de wetgeving van die Staat belastbaar is en dat, volgens de Overeenkomst en de Belgische wetgeving, in België belastbaar is ten name van de vennootschap of van die vennoot.

3* Ad artikel 23, paragraaf 1:

Met betrekking tot het boven het normaal bedrag uitgaande deel van de interest, als bedoeld in artikel 11, paragraaf 7, en het boven het normaal bedrag uitgaande deel van de royalty's als bedoeld in artikel 12, paragrafen 5 en 6, wordt dubbele belasting in de Bondsrepubliek Duitsland voorkomen volgens de bepalingen van de Overeenkomst die van toepassing zijn op de inkomsten waarmede dit boven het normaal bedrag uitgaande deel volgens de wetgeving van die Staat kan worden gelijkgesteld.

Artikel 23, paragraaf 1, 3*, is niet van toepassing op betalingen die voor de toepassing van de in artikel 2, paragraaf 3, 1*, b, bedoelde belasting als aftrekbare lasten worden gekenmerkt.

(13) A. Ad artikel 23, paragraaf 2, 1*:

Onder de toepassing van deze bepaling vallen niet de inkomsten die in de Bondsrepubliek Duitsland volgens artikel 9 belastbaar zijn.

B. Ad artikel 23, paragraaf 2, 1* en 2*:

1. Indien de in artikel 23, paragraaf 2, bedoelde verblijfhouder een vennootschap is niet zijnde een vennootschap op aandelen die verblijfhouder is van België:

(a) is de in 1* bedoelde vrijstelling ook van toepassing op de vennoten van die vennootschap, ongeacht of zij al dan niet verblijfhouder zijn van België, voor zover de inkomsten of de vermogensbestanddelen van die vennootschap, die volgens de Overeenkomst in de Bondsrepubliek Duitsland belastbaar zijn, eveneens in België volgens de Belgische wetgeving ten name van de vennoten belastbaar zijn op een andere wijze dan als inkomsten uit belegde kapitalen;

(b) is de in 2* bedoelde vermindering in dezelfde mate van toepassing op de vennoten van de vennootschap, indien die heeft gekozen dat haar winsten in de personenbelasting worden belast.

2. De in artikel 23, paragraaf 2, 1*, bedoelde vrijstelling is niet van toepassing op de inkomsten van een verblijfhouder van België, vennoot van een vennootschap onder gemeenschappelijke naam, van een vennootschap bij wijze van eenvoudige geldschieting of

van een rederij, die verblijfhouder is van de Bondsrepubliek Duitsland, indien de inkomsten in die laatste Staat volgens diens wetgeving geen belastbare inkomsten zijn.

(14) Ad artikel 23, paragrafen 1, 1*, en 2, 1*:

Indien volgens de nationale wetgeving van een overeenkomstsluitende Staat de verliezen, welke een onderneming van die Staat in een in de andere Staat gelegen vaste inrichting heeft geleden, voor de belastingheffing van die onderneming werkelijke in mindering worden gebracht van haar in de eerste Staat belastbare winsten, is de in artikel 23, paragrafen 1, 1*, en 2, 1*, neergelegde vrijstelling in die eerste Staat niet van toepassing op de winsten van andere belastbare tijdperken die aan die inrichting zijn toe te rekenen, in de mate dat die winsten ook in de andere Staat van belastingen werden vrijgesteld wegens hun compensatie met dezelfde verliezen.

(15) Ad artikel 24:

De bepalingen van dit artikel kunnen niet dusdanig worden uitgelegd:

1* dat ze een overeenkomstsluitende Staat beletten:

(a) van de inkomsten die volgens de Overeenkomst in die Staat belastbaar zijn ten laste van verblijfhouders van de andere Staat, belasting te heffen tegen een forfaitair of minimumtarief, dat ingevolge zijn wetgeving van toepassing is ten aanzien van nietverblijfhouders van die Staat, die daarvan al dan niet onderdaan zijn;

(b) tegen het tarief dat door zijn nationale wetgeving is vastgesteld, belasting te heffen van de totale winst die is toe te rekenen aan de vaste inrichting waarover een vennootschap die verblijfhouder is van de andere Staat, of een vereniging van personen waarvan de plaats van leiding in de andere Staat is gelegen in de eerstgenoemde Staat de beschikking heeft, op voorwaarde dat dat tarief niet hoger is dan het maximumtarief dat van toepassing is op het geheel of op een deel van de winsten van vennootschappen die verblijfhouder zijn van die eerstgenoemde Staat;

2* dat zij een overeenkomstsluitende Staat verplichten op de dividenden verkregen door een vaste inrichting welke in die Staat wordt geëxploiteerd door een vennootschap die verblijfhouder is van de andere Staat, dezelfde regeling toe te passen als die welke volgens zijn nationale wetgeving zou van toepassing zijn op de dividenden verkregen door een vennootschap die verblijfhouder is van de eerste Staat.

(16) De Ministers van Financiën van beide overeenkomstsluitende Staten stellen zich rechtstreeks met elkander in verbinding voor de toepassing van de Overeenkomst.

(17) Geen enkele bepaling van de Overeenkomst mag dusdanig worden uitgelegd dat zij een overeenkomstsluitende Staat belet de bepalingen van zijn nationale wetgeving ter vermijding van belastingevasie en belastingontduiking toe te passen.

Aanvullende overeenkomst bij de overeenkomst van 11 april 1967 tussen het Koninkrijk België en de Bondsrepubliek Duitsland tot voorkoming van dubbele belasting en tot regeling van sommige andere aangelegenheden inzake belastingen van inkomen en van vermogen, met inbegrip van de ondernemingsbelasting en de grondbelastingen, en bij diens slotprotocol.

Het Koninkrijk België

en

De Bondsrepubliek Duitsland,

Wensende een Aanvullende Overeenkomst te sluiten bij de Overeenkomst van 11 april 1967 tussen het Koninkrijk België en de Bondsrepubliek Duitsland tot voorkoming van dubbele belasting en tot regeling van sommige andere aangelegenheden inzake belastingen van inkomen en van vermogen, met inbegrip van de ondernemingsbelasting en de grondbelastingen, en bij diens Slotprotocol (hierna te noemen « de Overeenkomst » en « het Slotprotocol »),

Zijn het volgende overeengekomen :

Artikel 1

Artikel 15, paragraaf 3, van de Overeenkomst wordt opgeheven en vervangen door de volgende bepaling :

(3) In afwijking van de paragrafen 1 en 2, worden beloningen ter zake van een dienstbetrekking uitgeoefend aan boord van een schip of een luchtvaartuig in internationaal verkeer, of aan boord van een schip in de binnenvaart, geacht betrekking te hebben op werkzaamheden uitgeoefend in de overeenkomstsluitende Staat, waar de plaats van de werkelijke leiding van de onderneming is gelegen en zijn ze in die Staat belastbaar.

Artikel 2

Punt 11 van het Slotprotocol wordt opgeheven en vervangen door de volgende bepalingen :

Ad artikel 23 :

1. Niettegenstaande artikel 23, paragraaf 2, 1°, houdt België rekening met de in de artikelen 15 en 19 bedoelde inkomsten die in België zijn vrijgesteld overeenkomstig artikel 23, paragraaf 2, 1°, om de aanvullende belasting op de personenbelasting vast te stellen die door de Belgische gemeenten en agglomeraties wordt geheven. Die aanvullende belasting wordt berekend op de belasting die in België verschuldigd zou zijn indien de inkomsten in kwestie inkomsten uit Belgische bronnen waren.

2. De belasting die in de Bondsrepubliek Duitsland wordt geheven van de in 1. hierboven vermelde inkomsten, wordt verminderd met een bedrag dat gelijk is aan 8 procent van die belasting.

Artikel 3

Een financiële compensatie van 18 miljoen euro per jaar tot delging van het budgettair verlies dat voor het Koninkrijk België voortvloeit uit de wijziging van artikel 15, paragraaf 3 van de Overeenkomst zal door de Bondsrepubliek Duitsland aan het Koninkrijk België worden betaald gedurende 6 jaren vanaf het jaar dat onmiddellijk volgt op dat van de inwerkingtreding van deze Aanvullende Overeenkomst.

Artikel 4

De Bondsrepubliek Duitsland zal deze Aanvullende Overeenkomst zonder verwijl na de inwerkingtreding ervan, laten registreren door het Secretariaat van de Verenigde Naties overeenkomstig Artikel 102 van het Handvest der Verenigde Naties. Het Koninkrijk België zal van deze registratie in kennis worden gesteld, met vermelding van het registratienummer van de Verenigde Naties, zodra het Secretariaat van de Verenigde Naties die registratie zal hebben bevestigd.

Artikel 5

(1) Deze Aanvullende Overeenkomst zal worden bekrachtigd; de akten van bekrachtiging zullen zo spoedig mogelijk worden uitgewisseld.

(2) Deze Aanvullende Overeenkomst zal in werking treden één maand na de uitwisseling van de akten van bekrachtiging. Deze zal van toepassing zijn op de belastingen verschuldigd op de inkomsten die zijn betaald of toegekend op of na 1 januari van het jaar dat volgt op dat van de inwerkingtreding.

(3) Deze Aanvullende Overeenkomst zal van kracht blijven zolang de Overeenkomst zelf van kracht zal zijn.

Ten blijke waarvan de ondergetekenden, daartoe behoorlijk gevolmachtigd, deze Aanvullende Overeenkomst hebben ondertekend.

Gedaan in tweevoud te Brussel, op 5 november 2002, in de Duitse, de Franse en de Nederlandse taal, zijnde de drie teksten gelijkelijk authentiek.

PROTOCOL
TOT WIJZIGING VAN
DE OVEREENKOMST
TUSSEN
HET KONINKRIJK BELGIË
EN
DE BONDSREPUBLIC DUITSLAND
TOT VOORKOMING VAN DUBBELE BELASTING
EN TOT REGELING VAN SOMMIGE ANDERE AANGELEGENHEDEN
INZAKE BELASTINGEN VAN INKOMEN EN VAN VERMOGEN
MET INBEGRIJ VAN DE ONDERNEMINGSBELASTING EN DE GRONDBELASTINGEN,
EN VAN DIENS SLOTPROTOCOL,
ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 11 APRIL 1967,
ZOALS GEWIJZIGD DOOR DE AANVULLENDE OVEREENKOMST
ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 5 NOVEMBER 2002

**PROTOCOL
TOT WIJZIGING VAN
DE OVEREENKOMST
TUSSEN
HET KONINKRIJK BELGIË
EN
DE BONDSREPUBLIC DUITSLAND
TOT VOORKOMING VAN DUBBELE BELASTING
EN TOT REGELING VAN SOMMIGE ANDERE AANGELEGENHEDEN
INZAKE BELASTINGEN VAN INKOMEN EN VAN VERMOGEN
MET INBEGRIJF VAN DE ONDERNEMINGSBELASTING EN DE GRONDBELASTINGEN,
EN VAN DIENS SLOTPROTOCOL,
ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 11 APRIL 1967,
ZOALS GEWIJZIGD DOOR DE AANVULLENDE OVEREENKOMST
ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 5 NOVEMBER 2002**

HET KONINKRIJK BELGIË

EN

DE BONDSREPUBLIC DUITSLAND,

WENSENDE een Protocol af te sluiten tot wijziging van de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Bondsrepubliek Duitsland tot voorkoming van dubbele belasting en tot regeling van sommige andere aangelegenheden inzake belastingen van inkomen en van vermogen met inbegrip van de ondernemingsbelasting en de grondbelastingen, en van diens slotprotocol, ondertekend te Brussel op 11 april 1967, zoals gewijzigd door de Aanvullende Overeenkomst ondertekend te Brussel op 5 november 2002 (hierna te noemen “de Overeenkomst”),

ZIJN het volgende overeengekomen:

Artikel I

Artikel 26 van de Overeenkomst luidt als volgt:

“Artikel 26

Uitwisseling van inlichtingen

- (1) De bevoegde autoriteiten van de overeenkomstsluitende Staten wisselen de inlichtingen uit die naar verwachting relevant zijn voor de uitvoering van de bepalingen van deze Overeenkomst of voor de toepassing of de tenuitvoerlegging van de nationale wetgeving met betrekking tot belastingen van elke soort en benaming die worden geheven door of ten behoeve van een overeenkomstsluitende Staat en, wat Duitsland betreft, voor een *Land* of een van de staatkundige onderdelen of plaatselijke gemeenschappen daarvan, voor zover de belastingheffing waarin die nationale wetgeving voorziet niet in strijd is met de Overeenkomst. De uitwisseling van inlichtingen wordt niet beperkt door de artikelen 1 en 2.
- (2) De door een overeenkomstsluitende Staat ingevolge paragraaf 1 verkregen inlichtingen worden op dezelfde wijze geheim gehouden als inlichtingen die onder de nationale wetgeving van die Staat zijn verkregen en worden alleen ter kennis gebracht van personen of autoriteiten (daaronder begrepen rechterlijke instanties en administratieve lichamen) die betrokken zijn bij de vestiging of invordering van de in paragraaf 1 bedoelde belastingen, bij de tenuitvoerlegging of vervolging ter zake van die belastingen of bij de beslissing in beroepszaken die betrekking hebben op die belastingen, of bij het toezicht daarop. Deze personen of autoriteiten gebruiken die inlichtingen slechts voor die doeleinden. Zij mogen van deze inlichtingen melding maken tijdens openbare rechtszittingen of in rechterlijke beslissingen. Niettegenstaande de voorafgaande bepalingen, mogen de inlichtingen voor andere doeleinden worden gebruikt indien ze overeenkomstig de wetgeving van beide Staten voor die andere doeleinden mogen worden gebruikt en indien de bevoegde autoriteit van de Staat die de inlichtingen verstrekt, de toestemming geeft voor dat gebruik. Het gebruik voor andere doeleinden zonder de voorafgaande toestemming van de Staat die de inlichtingen verstrekt is enkel toegestaan wanneer zulks noodzakelijk is om te voorkomen dat er zich in een specifiek geval voor een persoon levensgevaar, gevaar voor lichamelijk letsel of risico op het verlies van zijn vrijheid zou voordoen, of om aanzienlijke activa te beschermen wanneer elk uitstel een risico inhoudt. In dergelijk geval moet de bevoegde autoriteit van de Staat die de inlichtingen verstrekt onverwijld gevraagd worden om haar toestemming met terugwerkende kracht te verlenen voor de wijziging in het gebruik. Indien de toestemming geweigerd wordt mogen de inlichtingen niet verder voor die andere doeleinden gebruikt worden.
- (3) In geen geval mogen de bepalingen van de paragrafen 1 en 2 aldus worden uitgelegd dat zij een overeenkomstsluitende Staat de verplichting opleggen:
  - a) administratieve maatregelen te nemen die afwijken van de wetgeving en de administratieve praktijk van die of van de andere overeenkomstsluitende Staat;
  - b) inlichtingen te verstrekken die niet verkrijgbaar zijn volgens de wetgeving of in de normale gang van de administratieve werkzaamheden van die of van de andere overeenkomstsluitende Staat;

- c) inlichtingen te verstrekken die een handels-, bedrijfs-, nijverheids- of beroepsgeheim of een handelswerkwijze zouden onthullen, dan wel inlichtingen waarvan het verstrekken in strijd zou zijn met de openbare orde.
- (4) Wanneer op basis van dit artikel door een overeenkomstsluitende Staat om inlichtingen is verzocht, gebruikt de andere overeenkomstsluitende Staat de middelen waarover hij beschikt om de gevraagde inlichtingen te verkrijgen, zelfs al heeft die andere Staat die inlichtingen niet nodig voor zijn eigen belastingdoeleinden. De verplichting die in de vorige zin is vervat, is onderworpen aan de beperkingen waarin paragraaf 3 voorziet, maar die beperkingen mogen in geen geval aldus worden uitgelegd dat ze een overeenkomstsluitende Staat toestaan het verstrekken van inlichtingen te weigeren enkel omdat die Staat geen binnenlands belang heeft bij die inlichtingen.
- (5) In geen geval mogen de bepalingen van paragraaf 3 aldus worden uitgelegd dat ze een overeenkomstsluitende Staat toestaan om het verstrekken van inlichtingen te weigeren enkel en alleen omdat de inlichtingen in het bezit zijn van een bank, een andere financiële instelling, een trust, een stichting, een gevolmachtigde of een persoon die werkzaam is in de hoedanigheid van een vertegenwoordiger of een zaakwaarnemer of omdat de inlichtingen betrekking hebben op eigendomsbelangen in een persoon.
- (6) Ten einde inlichtingen te verkrijgen die in het kader van dit artikel zijn gevraagd, heeft de belastingadministratie van de aangezochte overeenkomstsluitende Staat niettegenstaande paragraaf 3 de bevoegdheid om te vragen inlichtingen bekend te maken en om een onderzoek en verhoren in te stellen.
- (7) Straffen waarin de nationale wetgeving van de aangezochte Staat voorziet voor iemand die nalaat om inlichtingen te geven die belangrijk zijn voor de uitvoering van zijn binnenlandse belastingwetgeving, zijn van toepassing alsof de verplichting om inlichtingen te geven waarin de paragrafen 5 en 6 voorzien een verplichting was waarin is voorzien door de binnenlandse belastingwetgeving van de aangezochte Staat.
- (8) Wanneer een persoon weigert om inlichtingen te verstrekken die in het kader van dit artikel zijn gevraagd of nalaat die inlichtingen te geven binnen de termijnen vereist door de belastingadministratie van de aangezochte Staat, mag de aangezochte Staat gepaste uitvoeringsmaatregelen tegen die persoon nemen. Die uitvoeringsmaatregelen omvatten met name de dwangmiddelen (Zwangsmittel) zoals bedoeld in de paragrafen 328 en volgende van het Wetboek van belastingprocedure (Abgabenordnung) in het geval van Duitsland en de procedures in kort geding in het geval van België. Die persoon kan worden verplicht die inlichtingen te geven op straffe van de burgerlijke of strafrechtelijke straffen waarin de wetgeving van de aangezochte Staat voorziet.
- (9) Wanneer daar door de bevoegde autoriteit van een overeenkomstsluitende Staat uitdrukkelijk om is verzocht, verschaft de bevoegde autoriteit van de andere overeenkomstsluitende Staat inlichtingen op grond van dit artikel in de vorm van getuigenverklaringen en gewaarmerkte afschriften van onbewerkte oorspronkelijke documenten (met inbegrip van de boeken, documenten, verklaringen, processen-verbaal of andere aantekeningen, verslagen en geschriften).
- (10) De aangezochte Staat laat vertegenwoordigers van de aanzoekende Staat toe zijn grondgebied te betreden om er natuurlijke personen te ondervragen en om er boeken en processen-verbaal of andere aantekeningen te onderzoeken. Die ondervragingen en onderzoeken gebeuren onder de voorwaarden en binnen de grenzen die zijn overeengekomen door de bevoegde autoriteiten van beide overeenkomstsluitende Staten.”

Artikel II

Het Slotprotocol bij de Overeenkomst wordt als volgt gewijzigd:

Na nummer 15 wordt een nieuw nummer 15a ingevoegd dat als volgt luidt:

“(15a) Met betrekking tot artikel 26:

- (1) Voor de toepassing van artikel 26 zal gebruik worden gemaakt van de OESO-commentaar bij artikel 26 van het modelverdrag inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen in de versie die bestaat op het tijdstip waarop dit Protocol in werking treedt.
- (2) Indien de aanzoekende overeenkomstsluitende Staat bevestigt dat de gevraagde inlichtingen “naar verwachting relevant” zijn voor de in artikel 26 van de Overeenkomst vermelde doeleinden, neemt de aangezochte Staat die bevestiging aan.
- (3) De gevraagde inlichtingen zullen tevens “naar verwachting relevant” zijn wanneer er om inlichtingen wordt verzocht om nog niet gekende belastinggevallen op het spoor te komen en te onderzoeken.
- (4) Voor zover er ingevolge artikel 26 gegevens worden verstrekt die op een persoon betrekking hebben, zijn de volgende aanvullende bepalingen van toepassing:
  - a) De ontvangende autoriteit mag die gegevens overeenkomstig artikel 26 enkel gebruiken voor het doel dat door de verstreckende autoriteit gespecificeerd is en zij is onderworpen aan de voorwaarden die zijn vastgelegd door de verstreckende autoriteit.
  - b) De verstreckende autoriteit is verplicht ervoor te zorgen dat de te verstrekken gegevens correct zijn, dat ze naar verwachting relevant zijn in de zin van artikel 26 en dat ze in verhouding staan tot het doel waarvoor ze worden verstrekt. Gegevens zijn naar verwachting relevant wanneer er in het concrete geval in kwestie een ernstige kans bestaat dat de andere overeenkomstsluitende Staat het recht heeft om belasting te heffen en niets erop wijst dat de gegevens reeds bekend zijn bij de bevoegde autoriteit van de andere overeenkomstsluitende Staat of dat de bevoegde autoriteit van de andere overeenkomstsluitende Staat zonder die inlichtingen kennis zou kunnen hebben van het belastbare bestanddeel. Indien zou blijken dat er onjuiste gegevens werden verstrekt, of dat er gegevens werden verstrekt die niet verstrekt mochten worden, wordt de ontvangende autoriteit daar onverwijld van in kennis gesteld. Die autoriteit is verplicht om dergelijke gegevens zonder uitstel te verbeteren of te vernietigen. Indien die gegevens spontaan werden verstrekt gaat de ontvangende autoriteit onverwijld na of ze noodzakelijk zijn voor het doel waarvoor ze werden verstrekt; die autoriteit vernietigt onmiddellijk alle niet noodzakelijke gegevens.
  - c) Indien daarom wordt verzocht licht de ontvangende autoriteit de verstreckende autoriteit geval per geval in over het gebruik van de verstrekte gegevens en over de daarmee bereikte resultaten, zodat zulks aan de betrokken persoon kan medegedeeld worden.

- d) Indien zijn nationale wetgeving daarin voorziet stelt de ontvangende autoriteit de betrokken persoon op de hoogte van de inzameling van de gegevens door de verstreckende autoriteit tenzij die gegevens spontaan werden medegedeeld. De betrokken persoon moet niet worden ingelicht wanneer en zo lang er na overweging geoordeeld wordt dat het algemeen belang dat verbonden is aan het niet inlichten zwaarder weegt dan het recht dat die persoon heeft om ingelicht te worden.
- e) Op zijn verzoek, en binnen de grenzen die in de wetgeving van de ontvangende overeenkomstsluitende Staat zijn bepaald, wordt de betrokken persoon ingelicht over de gegevens die ten aanzien van zijn persoon zijn verstrekt en over het beoogde gebruik daarvan. De tweede zin van subparagraaf d) is mutatis mutandis van toepassing.
- f) De ontvangende autoriteit is verantwoordelijk overeenkomstig zijn nationale wetgeving jegens eenieder die onrechtmatig wordt geschaad ten gevolge van gegevens die op grond van deze Overeenkomst zijn verstrekt in het kader van de uitwisseling van inlichtingen. De ontvangende autoriteit kan tegenover de benadeelde persoon niet ter verschoning aanvoeren dat de schade werd veroorzaakt door de verstreckende autoriteit.
- g) De verstreckende en de ontvangende autoriteit zijn verplicht om gegevens aangaande het verstrekken en de ontvangst van gegevens die op een persoon betrekking hebben officieel te registreren.
- h) Indien de nationale wetgeving van de verstreckende autoriteit bijzondere bepalingen bevat aangaande de vernietiging van de medegedeelde gegevens die op een persoon betrekking hebben, brengt die autoriteit de ontvangende autoriteit daarvan op de hoogte. In elk geval worden de gegevens die op een persoon betrekking hebben vernietigd zodra ze niet meer nodig zijn voor het doel waarvoor ze zijn verstrekt.
- i) De verstreckende en de ontvangende autoriteit zijn verplicht doeltreffende maatregelen te nemen teneinde de verstrekte gegevens die op een persoon betrekking hebben te beschermen tegen onbevoegde toegang, onbevoegde wijziging en onbevoegde bekendmaking.”

Artikel III

- (1) Dit Protocol zal worden bekrachtigd en de akten van bekrachtiging zullen zo spoedig mogelijk in Berlijn worden uitgewisseld.
- (2) Dit Protocol zal in werking treden op de datum van de uitwisseling van de akten van bekrachtiging.
- (3) De bepalingen van dit Protocol zullen toepassing vinden:
  - wat strafrechtelijke fiscale aangelegenheden betreft: op belastbare tijdperken die aanvangen op of na 1 januari 2006;
  - wat alle andere fiscale aangelegenheden betreft : op belastbare tijdperken die aanvangen op of na 1 januari 2010.

- (4) Dit Protocol vormt een integrerend deel van de Overeenkomst en zal van kracht blijven zolang de Overeenkomst zelf van kracht blijft.

GEDAAN in tweevoud te Brussel, op 41 januari 2010, in de Duitse, de Franse en de Nederlandse taal, zijnde alle teksten gelijkelijk authentiek.

VOOR HET KONINKRIJK BELGIË:

VOOR DE BONDSREPUBLIC DUITSLAND:

